

Załącznik nr 1  
do Uchwały Nr 2/2017  
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej  
z dnia 12 stycznia 2017 r.

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 25-26 maja 2017**

**na kierunku filologia angielska**

**prowadzonym**

**na Wydziale Neofilologii**

**w Uniwersytecie Warszawskim**

**Warszawa, 2017**

(rok opracowania raportu)

## Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu ..... 4
    - 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
    - 1.2. Informacja o procesie oceny ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni ..... 7
- Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Dobre praktyki ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Zalecenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2 ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Dobre praktyki ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Zalecenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3 ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Dobre praktyki ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Zalecenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
- Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4 ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Dobre praktyki ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**
  - Zalecenia ..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Dobre praktyki .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Zalecenia .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia .....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Dobre praktyki .....	35
Zalecenia .....	35
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia .....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	38
Dobre praktyki .....	38
Zalecenia .....	38
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia .....	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Dobre praktyki .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Zalecenia .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załączniki: .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>

Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa**Błąd!**      **Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena**Błąd!**      **Nie zdefiniowano zakładki.**

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej (ZO PKA)**

**Przewodniczący:** prof. dr hab. Andrzej Łyda, członek PKA

**Członkowie:**

1. dr hab. Maria Jodłowiec, ekspert PKA
2. dr hab. Bożena Rozwadowska, ekspert PKA
3. Michał Klimczyk, ekspert ds. studenckich
4. mgr Anna Mrozowska, ekspert ds. postępowania oceniającego PKA

### **1.2. Informacja o procesie oceny**

Ocena jakości kształcenia na kierunku filologia angielska prowadzonym na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Poprzednia ocena jakości kształcenia na ww. kierunku została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się ZO PKA z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport ZA PKA został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, Wydziału oraz Instytutu Anglistyki, pracownikami, a także studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

<b>Nazwa kierunku studiów</b>	<b>Filologia angielska</b>
<b>Poziom kształcenia</b> (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	<b>studia pierwszego i drugiego stopnia</b>
<b>Profil kształcenia</b>	<b>ogólnoakademicki</b>
<b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)	<b>stacjonarne i niestacjonarne</b>
<b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b> (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	<b>obszar nauk humanistycznych</b>
<b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b> (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	<b>studia pierwszego i drugiego stopnia:</b>  - dziedzina nauk humanistycznych. - dyscypliny naukowe: językoznawstwo, kulturoznawstwo oraz literaturoznawstwo
<b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>	<b>studia pierwszego stopnia</b> - 6 semestrów/ 180 punktów ECTS <b>studia drugiego stopnia</b> – 4 semestry/ 120 punktów ECTS
<b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>	- brak specjalności
<b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</b>	<b>studia pierwszego stopnia</b> – licencjat <b>studia drugiego stopnia</b> – magister
<b>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</b>	Dane z raportu samooceny: <b>49 nauczycieli akademickich (dla studiów pierwszego i drugiego stopnia),</b> w tym 7 z tytułem naukowym profesora, 21 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 21 osób ze stopniem naukowym doktora.

	<b>Studia stacjonarne</b>	<b>Studia niestacjonarne</b>
<b>Liczba studentów kierunku (stan na dzień 25.05. 2016 r.)</b>	<b>studia pierwszego stopnia – 356 studia drugiego stopnia - 297</b>	<b>studia pierwszego stopnia – 115 studia drugiego stopnia – 296</b>
<b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</b>	<b>studia pierwszego stopnia – 1943 godzin studia drugiego stopnia – 728 godzin</b>	

### 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

<b>Kryterium</b>	<b>Ocena stopnia spełnienia kryterium<sup>1</sup> Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna</b>
<b>Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia</b>	<b>Zadowalająca</b>
<b>Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia</b>	<b>Wyróżniająca</b>
<b>Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia</b>	<b>Zadowalająca</b>
<b>Kryterium 6. Umiejscowienie procesu kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia</b>	<b>Zadowalająca</b>

**Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.**

<sup>1</sup> W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji wyjaśnienia oraz dodatkowe informacje poświadczające prowadzoną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia (zarówno w opracowaniu programu kształcenia jak i w jego realizacji) uzasadniają zmianę oceny kryterium 5 z „zadowolająco” na „w pełni”. Udział przedstawicieli otoczenia, w tym pracodawców, w określaniu i weryfikacji efektów kształcenia, w szczególności w zakresie umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, pozwala na kształtowanie kompetencji studentów w sposób zapewniający ich zgodność z potrzebami rynku pracy.

Władze Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego prowadzącego oceniany kierunek studiów szczegółowo odniosły się do zastrzeżeń Zespołu Oceniającego sformułowanych w odniesieniu do kryterium 8 Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia. Podjęte działania naprawcze oraz doskonalące realizowany proces ankietyzacji studentów (analiza formułowanych przez studentów uwag oraz sposób reagowania na zdiagnozowane w nich słabe strony procesu kształcenia) zdecydowały o podniesieniu oceny kryterium 8 z „zadowolająco” na „w pełni”

Ocenę końcową spełnienia kryteriów po zapoznaniu się z odpowiedzią Uczelni przedstawia Tabela 1.

<b>Kryterium</b>	<b>Ocena stopnia spełnienia kryterium</b> Wyróżniająca / W pełni / Zadowolająca/ Częściowa / Negatywna
<b>Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia</b>	<b>Zadowolająca</b>
<b>Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia</b>	<b>Wyróżniająca</b>
<b>Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia</b>	<b>W pełni</b>
<b>Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia</b>	<b>W pełni</b>

#### **4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**

##### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

###### **1.1. Koncepcja kształcenia**



1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

## **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

1.1

Modułowy program kształcenia, zgodnie z którym po pierwszym roku studiów pierwszego stopnia student wybiera kursy przygotowane przez pracowników Instytutu Anglistyki (IA) na podstawie prowadzonych przez nich badań, w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, zapewnia indywidualizację procesu edukacji, wprowadzając model kształcenia stosowany w renomowanych uczelniach wyższych na świecie. Zarówno oryginalny program z bogatą ofertą zajęć fakultatywnych, jak i nowoczesna organizacja procesu kształcenia są unikatowe w kontekście studiów wyższych na kierunku „filologia angielska” w Polsce.

Taka koncepcja kształcenia współgra całkowicie z misją Uniwersytetu Warszawskiego, której fundamentem jest „jedność nauki i nauczania” i obejmuje „zapewnienie dostępu do wiedzy i nabywania umiejętności wszystkim tym, którzy mają do tego prawo”, „kształtowanie takich elit Rzeczypospolitej, które będą w swej działalności posługiwać się *imperio rationis* a nie *ratione imperii*” oraz syntezę „wartości uniwersalnych i lokalnych”. Przyjęta koncepcja kształcenia odpowiada w pełni zdefiniowanym przez jednostkę celom i uwzględnia zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne wzorce, oparte na godnych naśladowania doświadczeniach krajowych i zagranicznych, gdzie nauczane treści łączą synergicznie kanon nauczania filologicznego z najnowszymi kierunkami i osiągnięciami badawczymi w językoznawstwie, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie. Wszechstronna oferta edukacyjna realizowana przez bardzo szeroką gamę prowadzonych kursów, aktywna współpraca międzynarodowa w sferze naukowej oraz dydaktycznej i dbałość o wysoką jakość kształcenia – to priorytety w kształceniu na filologii angielskiej UW, które świadczą o powiązaniu kształcenia na tym kierunku ze strategią rozwoju Uczelni oraz ze strategią i polityką zapewnienia jakości wizytowanej Jednostki z naczelnymi założeniami strategii Uniwersytetu Warszawskiego. IA wdraża z powodzeniem misję i strategię przyjętą przez Radę Wydziału Neofilologii 23.05.2013 oraz strategię średnioterminową na lata 2015-2018 przyjętą w dn. 6.10.2015. Udział przedstawiciela Instytutu Anglistyki w pracach Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia zapewnia spójność procedur wdrażanych na poziomie Jednostki ze strategią, standardami i praktykami całego Wydziału oraz Uniwersytetu.

Kształcenie nauczycieli w IA nie ma charakteru specjalizacji: jest dodatkową ścieżką fakultatywną. Program kształcenia nauczycieli wraz z uwzględnionymi w nim praktykami jest zgodny ze standardami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z 17 stycznia 2012 r. i uzupełniony nowatorskimi rozwiązaniami Jednostki.

Oparcie kształcenia na najnowszych osiągnięciach w badaniach językoznawczych, literaturoznawczych i kulturoznawczych, które prowadzą nauczyciele akademicy zatrudnieni w IA oznacza, że studenci mają szansę zdobywania aktualnej wiedzy. Włączenie do celów dydaktycznych, poza kompetencjami językowymi i wiedzą dotyczącą języka, kultury i historii Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, również wiedzy o wielokulturowości, o czynnikach osobowościowych i socjologicznych warunkujących komunikację oraz umiejętności uczenia się, świadczy o tym, że program obejmuje nowoczesne treści i odpowiada wymaganiom współczesnego rynku pracy i funkcjonowania w zglobalizowanym świecie. Uwzględnia przy tym w pełni postęp w naukach humanistycznych i szczegółowych dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, gdyż bazuje na szerokiej gamie kursów fakultatywnych (średnio 160 w roku akademickim), będących zajęciami autorskimi,

tworzonymi przez pracowników specjalizujących się w danej dyscyplinie naukowej i bazującymi na wynikach aktualnie prowadzonych przez nich, często pionierskich, badań. Zgodnie z informacją podaną w „Raporcie samooceny”, Rada Naukowa IA na bieżąco zatwierdza zgłaszane kursy, uwzględniające najnowsze trendy badawcze.

Oferta dydaktyczna wzbogacona jest bogatym programem wykładów wygłaszanych przez specjalistów z kraju i zagranicy, zapraszanych do IA, dzięki którym studenci mają możliwość poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy i zetknięcia się z wybitnymi badaczami spoza UW.

Modyfikacja programu studiów i wprowadzanie/usuwanie kursów w związku z nowymi tematami badawczymi podejmowanymi przez pracowników z jednej, a preferencjami studentów z drugiej strony, pozwala na uwzględnienie w programie najnowszych kierunków badań i stwarza warunki zdrowej rywalizacji wśród nauczycieli akademickich. Zespół odpowiedzialny za zapewnianie jakości kształcenia, powołany w Instytucie, analizuje aktualnie realizowane programy kształcenia pod kątem przydatności zakładanych i realizowanych efektów kształcenia w odniesieniu do wiedzy i kompetencji pożądaných na rynku pracy, dokonując ewaluacji programów studiów pod tym kątem. Na przykład odpowiedzią na najnowsze trendy w dziedzinie przekładu są zajęcia „Technologia i tłumaczenie: wczoraj dziś i jutro”; rosnący popyt na tłumaczenia prawnicze zaowocował kursem: „Tłumaczenie tekstów prawniczych: cechy formalne przekładu tekstów w tłumaczeniach przysięgłych”, a wzrastające zainteresowanie zintegrowanym kształceniem przedmiotowo-językowym w warszawskich liceach stało się impulsem do otwarcia kursu: „Tworzenie materiałów dydaktycznych dla zintegrowanego nauczania przedmiotowo-językowego”. Z kolei nacisk na komunikację interkulturową i krytyczną świadomość kulturową w międzynarodowych korporacjach znalazł swe odzwierciedlenie w efektach kształcenia: na st. pierwszego stopnia obejmują one takie aspekty jak: „ma świadomość złożoności i pluralizmu kultur jako systemów” (K\_W12), „rozumie w stopniu podstawowym kody kultury determinujące kontakty między przedstawicielami różnych kultur,” (K\_W16), „potrafi interpretować, analizować, hierarchizować, syntetyzować treści i zjawiska w ich wymiarze językowym, kulturowym, społecznym, historycznym, gospodarczym” (K\_U07), zaś dla studiów drugiego stopnia zdefiniowano następujące efekty: „ma pogłębioną wiedzę o symbolicznym podłożu interakcji w ramach jednej kultury oraz między kulturami” (K\_W18), „potrafi celnie rozpoznawać symbole kultury i wprawnie posługiwać się kodami kulturowymi w kontaktach z przedstawicielami kultur krajów obszaru języka angielskiego oraz generalnie w interakcjach międzyosobowych oraz międzykulturowych” (K\_U12). Należy też podkreślić, że koncepcja kształcenia, w której po pierwszym roku studiów licencjackich każdy student projektuje własną ścieżkę rozwoju akademickiego i wybiera kursy odpowiadające swoim zainteresowaniom oraz planom edukacyjnym i zawodowym, promuje autonomię, odpowiedzialność i autorefleksję – zdolności cenione w nowoczesnych przedsiębiorstwach. Nadzór Rady Naukowej IA nad ofertą zajęć fakultatywnych świadczy o dbałości o poziom merytoryczny prowadzonych zajęć.

O ile interesariusze wewnętrzni mogą zgłaszać propozycje zmian w programach i planach studiów i mają wpływ na ich modyfikacje, nie można tego samego powiedzieć o interesariuszach zewnętrznych. Trudno oprzeć się wrażeniu, że w koncepcji kształcenia wdrażanej w IA najsłabszym ogniwem jest właśnie udział interesariuszy zewnętrznych w procesie ustalania tej koncepcji i planowania rozwoju Jednostki. Źródłem informacji o potrzebach rynku pracy są głównie ogłoszenia pracodawców zamieszczane przez nich na tablicach ogłoszeń dla studentów w Instytucie i nieformalne kontakty z absolwentami, co wynika zarówno z przedstawionego „Raportu samooceny”, jak i rozmowy przeprowadzonej w ramach spotkania z członkami Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w IA. W raporcie samooceny znalazła się np. wzmianka, że „w wyniku analizy ogłoszeń

pracodawców często poszukujących u naszych studentów umiejętności komunikacyjnych ofertę kursów rozszerzono w roku 2016 o kurs JS2911: Rozwijanie kompetencji lingwistycznych poprzez treści przedmiotowe w zintegrowanym kształceniu przedmiotowo-językowym” (str. 34). Nie ma jednak wypracowanych zasad współpracy ze środowiskiem zewnętrznym, procedur pozyskiwania wiedzy na temat kompetencji i umiejętności oczekiwanych od absolwentów anglistyki przez pracodawców, brak też realnego, aktywnego i systematycznego udziału interesariuszy zewnętrznych w weryfikacji efektów kształcenia i tworzeniu ram edukacji nastawionej na realizację celów dydaktycznych przystających do wymogów stale zmieniającego się rynku pracy. Należy uznać to za pewną usterkę, stosunkowo łatwą do korekty, podkreślając jednocześnie, że Instytut Anglistyki Uniwersytetu Warszawskiego szczyli się wiodącą pozycją wśród jednostek tego typu w polskim publicznym systemie szkolnictwa wyższego, zaś w kontekście międzynarodowym w roku 2016, wg *Quacquarelli Symonds World University Ranking*, filologia angielska UW uplasowała się w grupie 201-250 najlepszych na świecie (źródło: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/university-subject-rankings/2017/english-language-literature>).

Jak podkreślono już wcześniej, wdrażana koncepcja kształcenia uwzględnia najlepsze wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia jest jednym z istotnych elementów w wyznaczonych, realizowanych i planowanych na przyszłość celach kształcenia. Najlepszym świadectwem tego są: bogata oferta wymian studenckich, współpraca z naukowymi ośrodkami zagranicznymi (w tym m.in. z UK, Niemiec, Kanady i USA), stałe pozyskiwanie krótko- i długoterminowych studentów zagranicznych oraz planowanie dalszych działań ukierunkowanych na intensyfikację polityki umieędzynarodowienia.

#### 1.2.

Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie nauk humanistycznych, odpowiadającym obszarowi kształcenia przyporządkowanemu kierunkowi, w dyscyplinach naukowych takich jak językoznawstwo, kulturoznawstwo, literaturoznawstwo, w tym przekładoznawstwo, w obszarze których prowadzi kształcenie, i do których kierunek został przyporządkowany, stanowiąc równocześnie podstawę dla założonych efektów kształcenia. Pracownicy Instytutu angażują się również w badania o charakterze interdyscyplinarnym. Wyniki tych badań wykorzystywane są w planowaniu, realizacji i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku – programy studiów pierwszego i drugiego stopnia obejmują szeroką gamę kursów fakultatywnych, przygotowywanych przez nauczycieli akademickich, w oparciu o prowadzone przez nich badania. Oferta ta jest modyfikowana w obliczu nowych tematów badawczych podejmowanych przez pracowników, w sytuacji gdy gotowi są do otwarcia nowego kursu i uzyskają stosowną aprobatę ze strony kierownika zakładu oraz akceptację projektu sylabusu przez Radę Naukową IA. Gwarantuje to wykorzystanie wyników badań w projektowaniu, wdrażaniu i stałym unowocześnianiu programu kształcenia. Ponad 50% punktów ECTS wymaganych do zakończenia studiów pierwszego i drugiego stopnia pochodzi z kursów, podczas których studenci są przygotowywani do prowadzenia badań lub w nie włączani.

Problematyka i kierunki badań podejmowane przez pracowników IA są w pełni zgodne z dziedziną nauki i dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia sformułowane dla kierunku „filologia angielska”. W ramach 5 Zakładów, w IA prowadzone są badania w dziedzinie językoznawstwa, obejmujące fonologię, gramatykę, leksykę, semantykę, pragmatykę, językoznawstwo diachroniczne i antropologiczne, przyswajanie języka drugiego i trzeciego, problemy dwujęzyczności i wielojęzyczności, badania kulturoznawcze i literaturoznawcze, dotyczące analizy tekstów kultury brytyjskiej oraz amerykańskiej, zarówno o charakterze dyskursywnym (literatura, teatr, prasa), jak i niedyskursywnym (sztuki piękne, kultura materialna), projekty w zakresie kulturoznawstwa poświęcone kulturze amerykańskiej i

brytyjskiej różnych okresów oraz badania nad historią przekładu, translatoryką, współczesnymi teoriami przekładu i dydaktyką przekładu. Prowadzone badania naukowe odnoszą się bezpośrednio do efektów kształcenia filologicznego, zapewniając ich realizację, szczególnie w zakresie pogłębionej wiedzy, rozwoju umiejętności badawczych studentów i kompetencji społecznych. Program studiów oparty jest na kursach autorskich, które bazują na prowadzonych przez pracowników badaniach, o czym już wspomniano powyżej. Kompleksowość tych badań, ich różnorodność i kompatybilność z najnowszymi trendami w badaniach światowych w zakresie językoznawstwa, kulturoznawstwa, literaturoznawstwa i przekładoznawstwa, zapewnia wysoki poziom merytoryczny prowadzonych kursów, dzięki czemu studenci zdobywają wiedzę o najnowszych osiągnięciach i nurtach w ramach studiowanych przedmiotów i rozwijają umiejętności oraz kompetencje niezbędne dla filologa-anglisty w XXI w. Umiejętności te obejmują sprawności ogólne, jak np. umiejętność uczenia się, analizy i syntezy, jak i bardzo specyficzne, związane z konkretnymi kompetencjami językowymi i socjolingwistycznymi, jak choćby kompetencje interkulturowe i używanie języka angielskiego dla celów biznesowych. Istotnym elementem przyjętej koncepcji kształcenia jest przygotowanie studentów do samodzielnego prowadzenia badań naukowych i nacisk na kompetencje społeczne ważne w pracy badawczej. Przykłady specjalistycznych kursów dostarczających wiedzy o najnowszych trendach w naukach humanistycznych to: ekokrytyka, post-humanizm, post-sekularyzm, dialog międzykulturowy – spotkanie kultur Wschód-Zachód, oferowane dla studentów pierwszego i drugiego poziomu studiów. Również tematyka prac dyplomowych na obu poziomach studiów jest bezpośrednio powiązana z badaniami prowadzonymi przez pracowników IA. Podsumowując, należy stwierdzić że analiza kursów oferowanych w ramach studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz rozmowy przeprowadzone z pracownikami jednoznacznie wskazują, że koncepcja kształcenia i jej projektowanie w sposób bezpośredni odzwierciedla badania prowadzone przez pracowników IA, a wprowadzane w programie studiów modyfikacje i nieustanne uaktualnianie oferty kształcenia odzwierciedlają nowe tematy badawcze podejmowane przez naukowców.

Zaangażowanie pracowników Instytutu w działalność sieci naukowych, jak „From Queen Ann to Queen Victoria. Badacze kultury brytyjskiej XVIII i XIX w.” oraz „Polish Scholars on Scottish Writers” daje również studentom szansę na aktywne włączenie się w działalność naukową wykraczającą poza ramy ich studiów, co niewątpliwie pobudza ich potencjał intelektualny.

Współpraca z ośrodkami zagranicznymi nie tylko na polu projektów badawczych, ale również w zakresie dydaktyki, jest najlepszym świadectwem umiędzynarodowienia procesu kształcenia. Namacalnym przykładem jest tu kurs nt. rasy, pamięci i tożsamości zbiorowej, prowadzony wspólnie przez nauczycieli akademickich z IAUW i z Uniwersytetu Kolorado w USA. Bogata oferta przedmiotów prowadzonych w języku angielskim przyciąga studentów zagranicznych, których liczba ma ewidentnie tendencję wzrostową (14 cudzoziemców w r. 2015/16; 29 cudzoziemców w r. 2016/17).

### 1.3.

Przedstawione efekty kształcenia zostały sformułowane dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, w obu przypadkach wspólnie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, co w oczywisty sposób zapewnia zbieżność efektów zakładanych dla różnych typów studiów na tym samym poziomie. W IA studenci stacjonarni i niestacjonarni kształceni są wspólnie, a więc tworzone są grupy mieszane, co wzbudza zastrzeżenia natury nie tyle merytorycznej, co organizacyjno-finansowej, wykraczające poza zakres oceny zespołu wizytującego. Dodatkowo na spotkaniu z osobami odpowiedzialnymi za kształcenie nauczycieli, ZO PKA otrzymał informacje nt. efektów kształcenia dla „ścieżki nauczycielskiej”, gdyż jak wspomniano w p. 1.1 powyżej, na filologii angielskiej UW kształcenie nauczycieli nie ma charakteru specjalizacji i

odbywa się w ramach bloku zajęć dodatkowych do wyboru, Określone dla tego bloku efekty kształcenia i ich zakres w pełni odpowiadają obowiązującym standardom kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku na studiach pierwszego i drugiego stopnia opisują w sposób szczegółowy poziom i profil kwalifikacji ogólnoakademickich, do których prowadzi program kształcenia, a ich zakres merytoryczny jest powiązany z obszarem wiedzy, dziedzinami nauki oraz dyscyplinami naukowymi, będącymi podstawą koncepcji kształcenia na kierunku „filologia angielska” oraz z badaniami realizowanymi w Jednostce. Efekty są spójne z opisem efektów właściwych dla odpowiedniego poziomu Krajowych Ram Kwalifikacji w zakresie nauk humanistycznych i z wzorcowymi efektami kształcenia dla kierunków studiów humanistycznych utworzonych przed 1 października 2016r. Chociaż z formalnego punktu widzenia sformułowane efekty są bezpośrednio skorelowane z adekwatnymi efektami KRK, zawierają uszczegółowienia, które zasadniczo przekreślają ich realizację, jest to jednak usterka czysto formalna, wynikająca z niefortunny użytych przy definiowaniu efektów sformułowań, do czego w sposób bardziej precyzyjny odnosi się następny akapit niniejszego raportu. Efekty uwzględniają zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy oraz umiejętności badawczych, adekwatny poziom znajomości języka obcego, a także kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej i na rynku pracy oraz w dalszej edukacji, obejmują więc rozwój zarówno wiedzy deklaratywnej i kompetencji twardych, jak i wiedzy proceduralnej i kompetencji miękkich. Są one zdefiniowane w sposób zrozumiały.

Poważnym mankamentem uszczegółowień zawartych w tabeli efektów dla studiów drugiego stopnia jest to, że użyte tu sformułowania zakładają zdobycie przez absolwenta pogłębionej wiedzy w obrębie wszystkich relewantnych dla kierunku specjalizacji, co jest nie tylko mało możliwe i z góry skazane na niepowodzenie na etapie weryfikacji efektów, ale co należy wręcz uznać za swoistą nieprawidłowość. Nie wydaje się osiągalne to, by student studiów drugiego stopnia, który zgodnie z przyjętą w IA koncepcją kształcenia, wybiera seminarium magisterskie i kursy związane z profilem seminarium uzyskując w ten sposób łącznie 46 ETCS na I roku i 44 ETCS na II roku z wymaganych ogółem 120 ECTS, był w stanie osiągnąć pogłębioną wiedzę również z subdyscyplin spoza wybranej specjalizacji, a to właśnie przewidują przedłożone efekty kształcenia. W odniesieniu do wiedzy, np. efekt K\_W02 zakłada, że absolwent studiów drugiego stopnia „zna na poziomie rozszerzonym terminologię używaną w językoznawstwie, językoznawstwie stosowanym, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie właściwym dla filologii angielskiej”, zaś efekt K\_W03: „zna w szerokim zakresie metodologię naukową w dziedzinach językoznawczych, kulturoznawczych i literaturoznawczych, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu anglosaskiego.” Trudno oczekiwać, że każdy absolwent, a więc przykładowo magistrant, który wybrał Moduł Amerykanistyczny, osiągnie efekt K\_W06: „ma szczegółową, pogłębioną wiedzę o uwarunkowaniach procesu przyswajania drugiego języka; zna i rozumie na poziomie zaawansowanym główne modele akwizycji języka obcego właściwe dla językoznawstwa angielskiego, które potrafi zastosować w praktyce zawodowej” lub efekt K\_W07: „ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę o teoriach tłumaczenia i świadomość złożoności procesu przekładu.” O ile można przyjąć, że stosunkowo wysoki poziom świadomości w kwestii złożoności procesu przekładu da się osiągnąć nawet u studenta, który nie specjalizuje się w przekładoznawstwie, o tyle trudno spodziewać się od niego uporządkowanej i pogłębionej wiedzy o teoriach tłumaczenia. Ta usterka dotycząca zdefiniowania efektów kształcenia wynika z użycia niewystarczająco precyzyjnych sformułowań i stosunkowo łatwo ją naprawić, zmieniając określenia typu „w językoznawstwie, językoznawstwie stosowanym, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie” na „w określonej subdyscyplinie filologii angielskiej zgodnie z wybraną specjalizacją” lub przez usunięcie efektów, których osiągnięcie jest

ewidentnie mało realne. Na karb nadgorliwości należy zrzucić kuriozalne sformułowanie efektu K\_U17 (umiejętności), który przewiduje, że absolwent anglistyki zna język angielski na poziomie minimum (sic!) C2.

W odniesieniu do realnych możliwości osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia określonych dla filologii angielskiej należy stwierdzić, że niektóre z nich wydają się zbyt wyidealizowane, możliwe do osiągnięcia tylko przez ponadprzeciętne jednostki i niezwykle trudne, a czasem wręcz niemożliwe do weryfikacji. Przykładowo, efekt K\_U16 zakładający, że absolwent „potrafi **kreatywnie** i efektywnie uczestniczyć w pracy zespołowej, ma zaawansowane umiejętności organizacyjne pozwalające na realizację celów; potrafi **inicjatywę własną ściśle skorelować** z zadaniami grupy” jest nie tylko trudny do osiągnięcia, ale nie bardzo da się sprawdzić stopień osiągnięcia tego efektu przez poszczególnych studentów. Oczywiście obserwacja działań studenta w trakcie pracy zespołowej może dostarczyć informacji, czy aktywnie uczestniczy w podejmowanych działaniach, jednak ocena jego kreatywności i korelacji inicjatywy własnej z działaniami grupy podlega bardzo subiektywnym osądom. Żaden z poddanych analizie sylabusów przedmiotów nie zawierał weryfikacji tego efektu, a przy braku macierzy efektów nie można stwierdzić, które przedmioty z założenia miałyby ten efekt realizować. Podobne zastrzeżenia można wnieść w kontekście innych efektów, np. K\_K02 (... **motywuje innych** do uczenia się przez całe życie), K\_K09 (ma potrzebę **aktywnego uczestniczenia** we własnej kulturze narodowej...).

Osobnej analizie i ocenie poddano efekty kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Należy je uznać za minimalnie zmienioną wersję efektów zawartych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012. Zarówno pod względem zawartości, jak i formy są one w pełni poprawne i uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.).

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Nowoczesna i elastyczna koncepcja kształcenia, oparta na bogatej ofercie kursów fakultatywnych, wybieranych przez studenta zgodnie z jego zainteresowaniami, uwzględniająca nowe kierunki badań i najnowsze osiągnięcia badawcze w językoznawstwie, literaturoznawstwie, kulturoznawstwie i przekładoznawstwie jest w skali naszego kraju unikalna i nadąża za trendami edukacyjnymi najlepszych uczelni zagranicznych. Obejmuje przy tym formy kształcenia wykorzystujące najnowsze zdobycze techniki, jak np. prowadzenie zajęć za pośrednictwem Skype'a

Koncepcja kształcenia na wizytowanym kierunku i plany jej rozwoju są zgodne z misją i strategią rozwoju Uczelni, odpowiadają celom określonym w strategii Wydziału Neofilologii UW, uwzględniają postęp w naukach humanistycznych i dyscyplinach nauki, z których kierunek się wywodzi, przy jednoczesnym zorientowaniu na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy. Koncepcja ta opiera się na najlepszych wzorcach i doświadczeniach krajowych i zagranicznych. Badania naukowe prowadzone przez pracowników IA odpowiadają obszarowi kształcenia, do którego kierunek jest przypisany oraz dyscyplinom naukowym, do których odnoszą się efekty kształcenia, a proces tych badań i ich wyniki znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w projektowaniu i realizacji programu kształcenia. Oznacza to z jednej strony zapewnienie wysokiej jakości edukacji wyższej, z drugiej zaś wprowadzanie studentów do pracy badawczej, a na studiach magisterskich ich udział w badaniach. Aktywna współpraca międzynarodowa w sferze naukowej oraz dydaktycznej spełnia kryterium umiędzynarodowienia.

Efekty kształcenia zakładane dla kierunku „filologia angielska” opisują poziom i profil kwalifikacji, do których prowadzi program kształcenia, a ich zakres merytoryczny jest powiązany z obszarem nauk humanistycznych i dyscyplinami nauki, stanowiącymi podstawę kształcenia na tym kierunku. Zarówno w odniesieniu do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia są one spójne z opisem efektów zawartych w KRK i sformułowane są w sposób jasny. Uwzględniają zdobywanie przez studentów wiedzy, umiejętności – w tym umiejętności badawczych – oraz kompetencji społecznych istotnych dla filologa-anglisty, niezbędnych w działalności badawczej, nieodzownych na rynku pracy i koniecznych w dalszej edukacji (pewne zastrzeżenia odnoszące się do weryfikowalności i weryfikacji zakładanych i osiągniętych efektów sformułowano w p. 1.3 powyżej oraz w p. 2).

### **Dobre praktyki**

- wysoki stopień indywidualizacji procesu edukacyjnego już po pierwszym roku studiów pierwszego stopnia, od którego to momentu każdy student samodzielnie komponuje swoją ścieżkę kształcenia poprzez wybór specjalizacji i udział w samodzielnie wyselekcjonowanych zajęciach fakultatywnych;
- stała modyfikacja oferty dydaktycznej, zgodnie z nowymi projektami badawczymi podejmowanymi przez pracowników IA oraz potrzebami studentów, umożliwiającą dopasowanie treści kształcenia do rozwoju nauki;
- duży nacisk w programie kształcenia na rozwój kompetencji miękkich, w tym umiejętności związanych z projektowaniem własnej ścieżki rozwoju;
- prowadzenie wspólnych zajęć dla studentów polskich i amerykańskich za pośrednictwem Skype’a

### **Zalecenia**

- Należy poddać dokładnej analizie i modyfikacji efekty kształcenia, aby usunąć usterki wymienione w p. 1.3 powyżej. Szczególnie istotne wydaje się przeformułowanie pewnych efektów, tak by odzwierciedlały wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne odpowiadające wymogom poszczególnych specjalizacji kształcenia, urealnienie niektórych efektów, by usunąć z wykazu te wyidealizowane i trudne bądź niemożliwe do osiągnięcia i adekwatnej weryfikacji.
- Wskazane jest opracowanie stosownych macierzy efektów kształcenia oddzielnie dla każdej specjalności, ale w oparciu o jeden wystandardyzowany wzorzec, który uwzględniałby: efekty kształcenia na kierunku, odniesienie efektów kształcenia do obszaru wiedzy i modułów kształcenia w zależności od wybranej specjalizacji.
- Należy zapewnić wpływ interesariuszy zewnętrznych na koncepcję kształcenia, jego cele i zakładane efekty kształcenia, poprzez wypracowanie odpowiednich procedur bezpośredniej współpracy z instytucjami, firmami itp. zainteresowanymi zatrudnianiem absolwentów anglistyki oraz zasad wprowadzania modyfikacji w programach i zdefiniowanych efektów w oparciu o wyniki tych konsultacji.
- Należy usunąć omyłkowe użycie symbolu „P” (właściwego dla efektów dla studiów o profilu praktycznym, a nie ogólnoakademickim) w tabeli efektów kształcenia. W rubryce wyszczególniającej odniesienie do obszarowych efektów kształcenia zamieszczono przez pomyłkę symbol „P”.

## **Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

### **2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia**

2.2. Skuteczność osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

## **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

2.1.

W zakresie doboru treści i metod kształcenia program i plan studiów dla ocenianego kierunku nie budzi zastrzeżeń. Sam program kształcenia oraz formy i organizacja zajęć, a także jego czas trwania wraz z szacowanym nakładem pracy studentów, mierzonym liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie efektów kształcenia właściwych dla kierunku oraz uzyskanie kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Ma to również odniesienie do ścieżki kształcenia przygotowującej studentów IA do wykonywania zawodu nauczyciela: plan studiów, formy i organizacja zajęć, w tym organizacja praktyk, a także czas trwania procesu kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, są zgodne ze standardami kształcenia określonymi w stosownych przepisach wydanych na podstawie na podstawie art. 9b i art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym ( Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm.).

Należy stwierdzić, że dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnoszą się te efekty. Student pierwszego stopnia poznaje składnię, leksykę, fonetykę i fonologię języka angielskiego oraz zdobywa wiedzę i umiejętności z zakresu historii literatury amerykańskiej, historii literatury brytyjskiej, translacji, metodologii badań kulturoznawczych, literaturoznawczych oraz badań językoznawczych, pogłębiając tę wiedzę w ramach wybranej po I roku studiów specjalizacji. Kluczowe treści dydaktyczne są zatem powiązane z efektami kształcenia, takimi jak np. „ma podstawową wiedzę o języku angielskim, jego gramatyce, składni, fonologii, fonetyce, morfologii, pragmatyce” (K\_W04), „zna podstawową terminologię używaną w językoznawstwie, językoznawstwie stosowanym, literaturoznawstwie i kulturoznawstwie właściwą dla filologii angielskiej” (K\_W02). Zajęcia o charakterze propedeutycznym na studiach pierwszego stopnia, jak wstęp do językoznawstwa, kulturoznawstwa i literaturoznawstwa, umożliwiają studentowi zapoznanie się z właściwymi tym dyscyplinom podstawowymi metodologiami badawczymi, co zapewnia realizację efektu „zna podstawową metodologię naukową w dziedzinach językoznawczych, kulturoznawczych i literaturoznawczych, ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu anglosaskiego” (K\_W03). Studenci drugiego stopnia pogłębiają wiedzę i umiejętności z wybranej specjalizacji, zdobywając równocześnie pogłębioną wiedzę o języku angielskim (efekt K\_W04: „ma pogłębioną wiedzę o języku angielskim jego gramatyce, składni, fonologii, fonetyce, morfologii, pragmatyce”). Program kształcenia opiera się na wynikach badań naukowych prowadzonych przez pracowników IA w dyscyplinach związanych z naukami filologicznymi, co podkreślono już powyżej. Stosowane metody kształcenia są w wystarczającym stopniu zorientowane na studenta, spełniają cel motywowania ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz zapewniają możliwość osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla kierunku i istotnych dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia. Są to głównie metody heurystyczne, ukierunkowane na autonomię studenta w poszukiwaniu wiedzy i rozwiązywaniu problemów. Duży nacisk położony jest na techniki aktywizujące, które obejmują m.in. krytyczną lekturę tekstów, pracę z tekstami źródłowymi, analizę przypadków itp. Już na poziomie studiów pierwszego stopnia, studenci wdrażani są do samodzielnego formułowania zagadnień badawczych, zbierania i opracowywania danych oraz właściwego wykorzystania teorii modeli teoretycznych do ich opisu danych, selekcji źródeł i



adekwatnego wykorzystania literatury przedmiotu. Umiejętności te są utrwalane i rozszerzane na dalszym etapie kształcenia, co oznacza, że w ramach studiów pierwszego stopnia studenci przygotowani są do prowadzenia badań, a na studiach drugiego stopnia włączani są w badania.

Studenci kierunku „filologia angielska” uzyskują 114 punktów ECTS z wymaganych 180 na studiach pierwszego stopnia i 98 ECTS z wymaganych 120 na studiach drugiego stopnia za przedmioty związane z badaniami naukowymi. Wyodrębnione w planie studiów pierwszego i drugiego stopnia moduły zajęć są prawidłowe, a określenie ich wymiaru godzinowego, szacunek nakładu pracy niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia, mierzony liczbą punktów ECTS i sekwencja zajęć w planie studiów nie budzą zastrzeżeń. Dotyczy to studiów pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, które prowadzone są wspólnie. Studia drugiego stopnia w formie stacjonarnej oraz w trybie niestacjonarnym) są zaplanowane i realizowane prawidłowo w zakresie wyodrębnionych modułów przedmiotowych, ich wymiaru godzinowego i przewidzianych punktów ECTS, odzwierciedlających nakład pracy związany z osiągnięciem założonych efektów kształcenia. Warto jednak zasygnalizować fakt, iż zajęcia dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych są prowadzone wspólnie. Nie powoduje to jednak niezadowolona studentów, a wręcz odpowiada ich oczekiwaniom. Dobór i zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych (wykłady, konwersatoria, ćwiczenia i seminaria) oraz proporcję liczby godzin przypisanych poszczególnym formom (zdecydowana większość ćwiczeń i konwersatoriów), a także liczebność grup studenckich w powiązaniu z formami zajęć (dla ćwiczeń i konwersatoriów od 15 do 18 osób), zakładanymi efektami kształcenia i profilem kształcenia należy uznać za trafny i poprawny.

Praktyki pedagogiczne dla studentów wybierających ścieżkę nauczycielską są zaplanowane i realizowane poprawnie: dobór miejsc praktyk, ich wymiar i termin oraz powiązanie z zakładanymi efektami kształcenia i możliwością ich osiągnięcia przez studentów są prawidłowe. Oznacza to, że praktyki odbywają się w różnych typach szkół: w szkołach podstawowych (dla studentów pierwszego stopnia) oraz w gimnazjach i liceach (dla studentów drugiego stopnia) i obejmują takie formy aktywności jak obserwowanie zajęć, asystowanie nauczycielowi prowadzącemu lekcję, samodzielne planowanie i prowadzenie lekcji oraz analizę i omawianie samodzielnie prowadzonych zajęć oraz zajęć prowadzonych przez inne osoby (przez nauczycieli i studentów). Czas praktyk jest zgodny z przepisami i wynosi 150 godz. na studiach pierwszego stopnia oraz 60 godz. praktyki metodyczno-obserwacyjnej na studiach drugiego stopnia. Efekty kształcenia weryfikowane są poprzez analizę dzienników praktyk, konspektów zajęć prowadzonych przez praktykanta oraz opinie mentorów.

Kształcenie na odległość realizowane jest w IA zgodnie z rozporządzeniami regulującymi proporcje zajęć oferowanych metodą tradycyjną i zajęć na odległość (Art. 164. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, z późn. zm., Dz.U. 2005 Nr 164 poz. 1365; Rozporządzenie MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą być spełnione, aby zajęcia dydaktyczne na studiach mogły być prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość).

Przy bardzo dalece idącej indywidualizacji kształcenia niemożliwe jest ustalenie zgodności harmonogramu zajęć dydaktycznych z zasadami higieny procesu nauczania, należy jednak przyjąć, że studenci, którzy sami są odpowiedzialni za wybór kursów zgodnie z zainteresowaniami i za stworzenie własnego harmonogramu zajęć, kierują się przy tym również zdrowym rozsądkiem i własnym dobrostanem.

Możliwość osiągnięcia efektów kształcenia (pod warunkiem ich urealnienia – patrz zastrzeżenia w p.1.3 i zalecenia w odniesieniu do kryterium 1 powyżej) określonych dla kierunku „filologia angielska” i opanowanie treści kształcenia w czasie przewidzianym na realizację programu studiów przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego

liczbą punktów ECTS przyporządkowanych poszczególnym przedmiotom w programie studiów nie budzi zastrzeżeń. Treści programowe (w tym treści przewidziane dla kształcenia w zakresie znajomości języka obcego oraz praktyk pedagogicznych, przewidzianych dla studentów wybierających ścieżkę nauczycielską) są spójne z efektami kształcenia zakładanymi dla ocenianego kierunku.

Jak zostało to już podkreślone powyżej, istnieje zgodność treści programowych realizowanych w ramach studiów na kierunku „filologia angielska” w IA UW z aktualnym stanem wiedzy oraz praktyki badawczej w obszarze nauk humanistycznych i w dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia zakładane dla tego kierunku, a badania naukowe prowadzone przez pracowników IA znajdują swe bezpośrednie odzwierciedlenie w programach studiów realizowanych w ramach tego kierunku. Programy te charakteryzuje kompleksowość, różnorodność i aktualność treści programowych, wynikająca z bardzo szerokiej gamy kursów fakultatywnych oferowanych dla studentów na obu poziomach studiów (średnio 160 w roku akademickim), które są zajęciami autorskimi, tworzonymi przez pracowników specjalizujących się w danej dyscyplinie naukowej i bazującymi na wynikach aktualnie prowadzonych przez nich badań.

Zajęcia w IA UW wspomagane są platformą Moodle, a stosowane metody i techniki pracy pozostają w gestii poszczególnych prowadzących i (na ogół, choć nie zawsze) określane są w sylabusach przedmiotowych. Wykorzystywane metody dydaktyczne są elastyczne i dają nauczycielowi akademickiemu możliwość dostosowania odpowiednich technik do indywidualnych potrzeb studentów, różnic indywidualnych itp. Najlepszym na to dowodem jest umożliwienie studentce cierpiącej na rdzeniowy zanik mięśni uczestniczenia w niektórych zajęciach przy wykorzystaniu aplikacji Skype oraz nagrywanie i przesyłanie jej zajęć, w których nie może uczestniczyć nawet wirtualnie, czy też zastosowanie specjalnego trybu pisania zaliczenia w przypadku studenta silnie reagującego na stres, co zostało opisane w raporcie samooceny.

Projektowanie własnej ścieżki kształcenia przez studentów po pierwszym roku pierwszego stopnia studiów jest nie tylko powszechnie dostępne studentom na kierunku „filologia angielska”, ale jest istotą koncepcji kształcenia w IA. Rozwijanie ich samodzielności i aktywnego współuczestnictwa w procesie kształcenia jest jednym z ważnych celów dydaktycznych realizowanych w przyjętej koncepcji kształcenia.

Metodyka oraz organizacja kształcenia stosowana na wizytowanym kierunku ma charakter unikatowy, szczególnie zorientowany na studentów oraz motywujący do aktywnego zaangażowania w proces uczenia się – nie jest przy tym pozbawiona problemów organizacyjnych, na które żywo zwracali uwagę studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA.

Studenci mają pełną dowolność wyboru kursów oraz ustalania kolejności ich realizacji w kontekście rozłożenia na poszczególne semestry w ramach danego stopnia studiów. Rejestracja na kursy jest realizowana w trzech turach, dla każdego z semestrów z osobna: pierwsza tura jest dedykowana wyłącznie dla studentów, którzy zaliczyli poprzedni semestr w sesji podstawowej, druga pozostaje dostępna dla wszystkich studentów, natomiast trzecia ma na celu umożliwienie dokonania korekt i zmian wybranych kursów. Zapisy na kursy odbywają się na zasadzie kolejności zgłoszeń. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci w sposób wysoce pozytywny wypowiedzieli się na temat takiej organizacji kształcenia, podając jako główne zalety możliwość jego indywidualizacji, doboru kursów do zainteresowań, duży stopień samodzielności a także znaczną elastyczność treści kształcenia – szeroką gamę oferowanych kursów. Jako szczególnie atut tego rodzaju modelu kształcenia studenci wskazali zaangażowanie prowadzących w budowanie atrakcyjnych form zajęć oraz ukierunkowanych na potrzeby studentów form kształcenia – sami prowadzący w rozmowach z Zespołem Oceniającym PKA używali wręcz określenia, że ich system pracy ma charakter „wolnego

rynku”, na którym muszą oni dokładać rozmaitych starań aby studenci chcieli wybierać prowadzone przez nich kursy. Z perspektywy studentów, oferta kursów zawiera pełną paletę tematyczną, w ramach której każdy z nich może znaleźć kursy odpowiadające własnym zainteresowaniom. Oferowane kursy są jednak często przeznaczane dla niewielkiej liczby osób oraz prowadzone w ramach niewystarczającej ilości grup. Jako znaczący, istotny problem organizacji kształcenia studenci jednomyślnie wskazywali, iż natrafiają na poważne problemy, aby zapisać się na konkretny, wybrany uprzednio kurs – najbardziej popularne z nich zostają wypełnione zaraz po otworzeniu rejestracji. Niewątpliwie istotnym problemem, na jaki zwrócili uwagę ZO PKA studenci jest fakt, iż dobierając kursy na poszczególnych semestrach nie są oni poddawani weryfikacji w kontekście poprawnego ich doboru z punktu widzenia możliwości ukończenia studiów. Na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA byli obecni studenci, którzy w ramach swoich indywidualnych wyborów nieświadomie spowodowali sytuację, w której na ostatnim etapie studiów nie mogą uzyskać dostępu do kursów pozwalających na zdobycie wymaganej liczby punktów ECTS (zostały one wypełnione przez innych studentów). W czasie wizytacji nieliczni studenci wyrazili opinię, iż nie są w stanie ukończyć studiów z przyczyn wywołanych organizacją kształcenia oraz oczekują na postanowienia Władz Instytutu w ich sprawach. Podczas spotkania obecni byli również studenci, którzy nie mogli ukończyć studiów w zgodzie z wymogami Uczelni, która od niedawna zobowiązuje ich do zdawania zajęć języka obcego (innego, niż angielski) na poziomie B2, których jednocześnie nie prowadzi w ramach wszystkich języków.

Jak podkreślono wielokrotnie powyżej, kształcenie nauczycieli odbywa się w IA w ramach nieobligatoryjnej ścieżki. Program kształcenia nauczycieli wraz z uwzględnionymi w nim praktykami jest zgodny ze standardami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z 17 stycznia 2012r. Pewnym problemem jest to, że w odniesieniu do Modułu 3 zakłada się, iż student wybiera 3 kursy o charakterze metodycznym z oferty obejmującej następujące przedmioty: „Wstęp do metodyki nauczania j. obcego”, „Metody i techniki w nauczaniu j. obcego. Rozwijanie sprawności językowych”, „Problemy konstrukcji programów nauczania i planowania kursu j. obcego”, „Analiza podręczników”, „Teoria inteligencji wielorakich (MI) i zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (CLIL) w nauczaniu małych dzieci”, „Tworzenie materiałów do zintegrowanego nauczania przedmiotowo-językowego CLIL”, „Przyswajanie i nauka języka obcego w szkole podstawowej”. Kursy te wykraczają swymi treściami poza wyznaczone w standardach ramy, gdyż powinny dotyczyć zagadnień dydaktycznych odnoszących się wyłącznie do danego etapu edukacyjnego (Rozporządzenie MNiSW z 17 stycznia 2012r., str. 5), a więc w przypadku ścieżki nauczycielskiej na studiach pierwszego stopnia chodzi o nauczanie języka obcego/angielskiego jako obcego w przedszkolu i na I i II etapie edukacyjnym, należy jednak stwierdzić, że standardy są spełnione.

Jeśli chodzi o czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS określony dla ścieżki nauczycielskiej na filologii angielskiej w IA należy stwierdzić pełną zgodność z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia nauczycieli. Istnieje też zgodność planu studiów z minimalną liczbą godzin zajęć zorganizowanych, punktów ECTS przypisanych poszczególnym modułom zajęć, z formami oraz sekwencją zajęć określonymi w standardach kształcenia, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9b oraz 9.c ustawy PSW, z wyjątkiem drobnego zastrzeżenia co do 3 kursów metodycznych do wyboru, zgodnie z uwagą w poprzednim akapicie.

Wymiar czasowy, termin realizacji praktyk, dobór miejsca praktyk i ich program oraz realizowane treści i kształtowane umiejętności są zgodne z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia, opisanymi w standardach kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9c ustawy PSW.

## 2.2.

Należy stwierdzić, że system sprawdzania i oceniania stosowany w IA zapewnia monitorowanie postępów w uczeniu się studentów na poziomie poszczególnych przedmiotów i pozwala na ocenę stopnia osiągnięcia przez nich zakładanych efektów kształcenia w ramach konkretnych kursów. Jednym z elementów tej oceny są zadania domowe typu „assignments”, których celem jest sprawdzenie poziomu przyswojenia wiedzy i rozwijania umiejętności, na których skupia się nauczyciel na danym etapie procesu dydaktycznego. Metoda ta pozwala na pomiar stopnia uzyskania założonego efektu kształcenia i równocześnie wprowadza studentów w arkana metodologiczne. Jak piszą Autorzy raportu samooceny, „[s]topień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest monitorowany przez analizę corocznych sprawozdań dotyczących wyników kształcenia w danym roku akademickim oraz przez konsultacje Kierowników Zakładów z nauczycielami akademickimi, badania ankietowe prowadzone wśród studentów, konsultacje w zespołach koleżeńskich oraz informacje uzyskane podczas rozmów ze studentami, jak i uzyskiwane od Samorządu Studentów”. Niemniej jednak bez odpowiedniej macierzy sporządzonej dla poszczególnych specjalizacji niemożliwa jest weryfikacja, w jakim stopniu efekty kształcenia założone dla całego programu zostały osiągnięte przez absolwenta studiów pierwszego i drugiego stopnia. Ze względu na propedeutyczny charakter studiów pierwszego stopnia w IA można uznać – choć nie stwierdzić w oparciu o udokumentowane dane – że większość założonych efektów kształcenia na tym poziomie jest osiągnięta, gdyż student pierwszego roku musi zaliczyć podstawowy zestaw przedmiot obowiązkowych, które zakładają osiągnięcie całej gamy efektów. Sytuacja jest zgoła inna na studiach drugiego stopnia, gdzie bez odpowiedniej macierzy efektów niemożliwa jest walidacja, na ile absolwent osiągnął wszystkie zakładane efekty kształcenia, gdyż wysoki poziom indywidualizacji ścieżki programowej realizowanej przez studenta, wyklucza taką weryfikację. Nie można też pominąć faktu, że niektóre sylabusy nie zawierają w ogóle listy efektów kształcenia (np. Wstęp do językoznawstwa -3301-M-L1ILG2-2, Historia USA-3301-M-KAW-2, Literatura amerykańska 1 -3301-M-LAC-1, Fonetyka – 3301-L1PHT, Ameryka pod bronią – 3301-KA2507, Elementy językoznawstwa teoretycznego w konstruowaniu gramatyki pedagogicznej – 3301-JF600) lub są one sformułowane w sposób nieskorelowany z kierunkowymi efektami kształcenia (np. Gramatyka praktyczna I 1-3301-L1PAPG1-1, Składnia -3301-L1S, Wstęp do literaturoznawstwa 2-3301-L1ILS2, Dialog międzykulturowy. Spotkanie kultur: Wschód-Zachód – 3301-JF2710) lub też odniesienie do efektów kształcenia jest w nich szcątkowe i niewystarczające (np. Amerykańska proza modernistyczna II – 3301-LA222: „Student zdobywa zaawansowaną wiedzę na temat: Amerykańska proza modernistyczna II i rozwija umiejętności analityczne”, Amerykańska proza po drugiej wojnie światowej: „Student zdobywa podstawową wiedzę na temat: American Innovative Fiction after World War Two i rozwija swoje umiejętności analityczne”, Komunikacja międzykulturowa – 3301-JF631: „Student zdobywa zaawansowaną wiedzę na temat komunikacji międzykulturowej i rozwija swoje umiejętności analityczne”).

Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się więc w IA wyłącznie w zakresie poszczególnych przedmiotów poprzez sprawdzanie wyników pracy studentów, a więc przez monitorowanie ich postępów w zakresie przyrostu wiedzy, rozwoju umiejętności i kompetencji społecznych. Weryfikacja taka odbywa się zarówno w oparciu o obserwacje aktywności studentów na zajęciach, jak i na podstawie wyników sprawdzianów ustnych i pisemnych, prac projektowych, prezentacji i referatów przygotowywanych przez studentów. Warto pokreślić, że repertuar form weryfikacji obejmuje stosowanie jako narzędzi kontroli i oceny tzw. metod alternatywnych (np. wykorzystanie portfolio przy ocenie studentów na kursie tłumaczeniowym). Ostateczna weryfikacja osiągniętych efektów ma miejsce na etapie dyplomowania.

Stosowane metody sprawdzania i oceny umożliwiają studentom uzyskanie informacji zwrotnej i przyczyniają się do motywowania studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Informacje nt. sposobów i metod oceny zamieszczane są w sylabusach, zaś informacje o kryteriach i wynikach sprawdzenia osiągniętych efektów kształcenia przekazuje studentom nauczyciel, omawiając z zainteresowanymi mocne i słabe strony ich prac, testów, prezentacji itp. Obecni na spotkaniu z ZO PKA studenci uznali metody oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia za bezstronne i rzetelne. Studenci poinformowali, iż niezależnie od indywidualnych ustaleń w kontekście organizacji kształcenia, wszyscy – również studenci zagraniczni – podlegają tym samym zasadom i formom zaliczeń.

W IA stosowane są różne typy sprawdzianów i prac etapowych, w zależności od typu zajęć i nauczanych treści. Kompleksowość i różnorodność stosowanych metod oceny (od oceniania aktywności na zajęciach, przez eseje, prezentacje, testy pisemne i sprawdziany ustne itp.) i ich (właściwy) dobór świadczą o funkcjonowaniu adekwatnych procedur i zaangażowaniu kadry naukowo-dydaktycznej w procesie ewaluacji studentów i prawidłowo przekazywanej informacji zwrotnej. Prace etapowe i egzaminacyjne, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, publikacje studentów i inne wykonywane przez nich projekty dostarczają informacji na temat zakresu efektów kształcenia uzyskiwanych przez studentów, choć w dokumentacji brak odpowiednich wyszczególnień czy list odnośnie do weryfikacji efektów. W kontekście praktyk pedagogicznych weryfikacja osiąganych efektów kształcenia odbywa się nie tylko na podstawie „Dziennika praktyk nauczycielskich”, ale również poprzez sprawdzenia „Arkuszy hospitacyjnych obserwacji psychologiczno-pedagogicznych”, oraz „Arkuszy hospitacyjnych obserwacji filologicznych”.

Wyniki nauczania poddawane są analizie przez Dyрекcję Instytutu, kierowników zakładów i pracowni, koordynatorów przedmiotów oraz przedstawicieli studentów. W procesie weryfikacji efektów kształcenia brane są pod uwagę również wyniki ankiet studenckich.

Stawiane studentom wymagania i forma, tematyka oraz metodologia prac etapowych i dyplomowych są zgodne z koncepcją kształcenia, założonymi efektami kształcenia, a także profilem kształcenia oraz dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się efekty kształcenia. Studenci otrzymują odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się (nauczyciele akademicy są regularnie dostępni dla studentów podczas dyżurów, studenci mogą się z nimi kontaktować mailowo lub przez platformę Moodle), a system sprawdzania zapewnia bezstronność, rzetelność oraz przejrzystość ewaluacji. Studenci mają wgląd do poprawionych i ocenionych prac pisemnych. Osoby dokonujące oceny posiadają właściwe kwalifikacje i mają świadomość wysokiej indywidualizacji procesu kształcenia i jego dynamiki, studenci otrzymują informacje o stosowanych kryteriach oceny, mają wgląd w ocenione prace i otrzymują adekwatną informację zwrotną, zarówno poprzez transparentność stosowanego systemu oceniania (stosowane kryteria są jawne), jak i ostateczną ocenę z przedmiotu. W czasie konsultacji mogą też uzyskać bardziej szczegółowe informacje na temat swoich postępów.

Poddane analizie wybrane losowo prace będące podstawą w procesie dyplomowania na poziomie studiów pierwszego stopnia oraz prace magisterskie złożone przez studentów, którzy ukończyli studia drugiego stopnia w IA pozwalają stwierdzić, że efekty kształcenia związane z przygotowaniem studentów do prowadzenia badań w ramach studiów licencjackich oraz udziału w badaniach w odniesieniu do studiów magisterskich są adekwatnie weryfikowane, a studenci osiągają zamierzone efekty w tym zakresie (por. Załącznik 3, cz. II). Analiza ocen prac dyplomowych wskazuje na odpowiednie stosowanie kryteriów oceny. Proces dyplomowania na poziomie studiów pierwszego stopnia w IA jest obecnie w fazie przejściowej: przekrojowy egzamin pisemny, który stanowi w tej chwili zwieńczenie studiów na tym poziomie, ma zostać zmieniony w roku 2019 na obronę pracy licencjackiej, a program studiów na III roku ma zostać uzupełniony o odpowiednie seminaria w ramach każdej ze specjalizacji.

Liczba i rodzaj osiągnięć naukowych studentów są w pełni zgodne z koncepcją kształcenia i zakładanymi efektami kształcenia, a także profilem kształcenia oraz dyscyplinami naukowymi, do których odnoszą się te efekty. Inicjatywy naukowe studentów znajdują pełne poparcie w IA: studenci zrzeszeni w kołach naukowych nie tylko organizują spotkania i debaty, ale także biorą udział w konferencjach (np. członkowie Koła *Ciało i Etyka* wzięli czynny udział w konferencji *New Materialism Conference 2016: Performing Situated Knowledges: Space, Time, Vulnerability* w 2016 r.), a nawet publikują swe prace (koło *Book to World* opublikowało tłumaczenie zbioru opowiadań Oscara Wilde'a: „Szczęśliwy książę i inne baśnie Oscara Wilde”).

Osiągane efekty kształcenia są przydatne na rynku pracy lub/i w dalszej edukacji i pozwalają na znalezienie pracy w różnych dziedzinach gospodarki, od szeroko pojętego szkolnictwa, poprzez różne branże przemysłu bazujące na wykorzystaniu języków obcych, obsługę ruchu turystycznego, media, po kancelarie prawnicze i pracę w dyplomacji.

Studenci zobligowani są do zaliczenia przedmiotu Podstawy Ochrony Własności Intelektualnej i zaznajamiani są z problemami dotyczącymi plagiatyzmu. Na UW dostępny jest system antyplagiatowy OSA, który jest podpięty do Archiwum Prac Dyplomowych w IA. Prace dyplomowe noszące znamiona plagiatu nie są akceptowane przez opiekuna naukowego.

Metody i organizacja ewaluacji są elastyczne i – jeśli zachodzi taka potrzeba – są modyfikowane w przypadku osób wymagających zindywidualizowanego podejścia na etapie kontroli i oceny. Przykładem takich działań jest wdrożenie specjalnej procedury oceny w przypadku studenta silnie reagującego na stres.

Nie stwierdzono uchybień na poziomie organizacji procesu sprawdzania i oceny efektów kształcenia. Całościowa analiza wybranych losowo prac etapowych i egzaminacyjnych wskazuje, że system weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia jest właściwie wdrażany, a stosowane metody oceny mają moc dyskryminacyjną. Niemniej jednak brakuje dokumentacji dotyczącej konkretnych efektów weryfikowanych w ramach określonego zadania, sprawdzianu, testu czy egzaminu, prace nie są opatrzone listą relewantnych deskryptorów odnoszących się do weryfikowanej wiedzy, umiejętności czy kompetencji, brak kryteriów oceny i zakresu procentowego dla stosowanej przez nauczyciela skali ocen. Mimo braku danych tego typu i odpowiednich specyfikacji odnoszących się to prac etapowych i egzaminów, widać, że wykorzystywane metody sprawdzania wyników uczenia się i stosowane kryteria oceny pozwalają na rzetelne informowanie studentów o ich osiągnięciach, stanowią miarodajną podstawę w procesie weryfikacji efektów kształcenia, a zwrotny wpływ metod weryfikacji na proces uczenia się jest generalnie pozytywny.

W IA istnieją adekwatne procedury rozpatrywania wniosków i skarg studentów, również w odniesieniu do spraw związanych bezpośrednio z weryfikacją efektów kształcenia. Wnioski zgłaszane przez studentów i ich ewentualne zastrzeżenia dotyczące sprawdzania i oceny efektów kształcenia trafiają do dyrektora ds. studenckich, a decyzje podejmowane są po konsultacji z kierownikami Zakładów i/lub pracownikami, których wnioski studentów bezpośrednio dotyczą. Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z sprawdzeniem i oceną efektów kształcenia należy uznać za przejrzyste i nie budzące wątpliwości.

### 2.3.

Rekrutacja w IA prowadzona jest zgodnie z wewnętrznymi zasadami, uchwalonymi przez Radę Wydziału Neofilologii i zaakceptowanymi przez Senat UW. Zasady rekrutacji kandydatów są spójne i przejrzyste, i są dostępne na stronie internetowej Instytutu (<http://www.ia.uw.edu.pl/dla-kandydatow/jak-przebiega-rekrutacja>). Kandydaci mają potencjalnie dostęp do efektów kształcenia, które mają osiągnąć studenci na odpowiednim poziomie kształcenia; mogą też – jeśli do nich dotrą przez USOS – zapoznać się z efektami

kształcenia opisanymi w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Zasady zaliczania kolejnych etapów studiów oraz dyplomowania stosowane w IA są również powszechnie dostępne. Zasady uznawania efektów i okresów kształcenia, jak też kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym opisane są w Szczegółowych Zasadach Studiowania w IA, a tryb przeniesienia (po zaliczeniu pierwszego roku w uczelni macierzystej) uwzględnia konieczność nadrobienia różnic programowych, ustalanych na podstawie analizy sylabusów przedmiotów przez Dyrektora ds. Studenckich, w konsultacji z kierownikami zakładów. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów reguluje Uchwała Senatu UW nr 373 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie określenia trybu potwierdzania efektów uczenia się. Na poziomie Wydziału Neofilologicznego system taki jeszcze nie funkcjonuje, ale w IA wyznaczono osobę do kontaktów w tej sprawie z władzami UW.

Jak wynika z informacji zamieszczonych w „Raporcie samooceny” i podanych na stronie internetowej IA, „w rekrutacji na studia stacjonarne i niestacjonarne I stopnia w IA wobec kandydatów z maturą polską stosowane są następujące wagi przedmiotów maturalnych: język angielski na poziomie rozszerzonym 70%; język polski 15%; język obcy nowożytny 10%; matematyka 5%. W przypadku kandydatów z maturą zagraniczną (Polacy i cudzoziemcy kwalifikowani na zasadach obowiązujących obywateli polskich) wagi przedstawiają się następująco: język angielski 70%; język oryginalny matury 15%; język obcy nowożytny 10%; matematyka 5%. Z kandydatami przyjmowanymi na innych zasadach niż obywatele polscy przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna w języku angielskim sprawdzająca poziom biegłości językowej (B2). Studia stacjonarne II stopnia są przeznaczone dla kandydatów posiadających dyplom licencjata lub magistra dowolnego kierunku, a kwalifikacja odbywa się na podstawie pisemnego egzaminu z języka angielskiego na poziomie C1, z którego kandydat musi uzyskać wynik na poziomie co najmniej 50% lub uzyskać Certyfikat UW z języka angielskiego na poziomie C1 lub wyższym; kwalifikacja na studia niestacjonarne wieczorowe i zaoczne odbywa się a) dla kandydatów z dyplomem ukończenia studiów na kierunku filologia angielska lub Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych, specjalność język angielski, na podstawie oceny na dyplomie licencjackim w drodze otwartego konkursu, b) dla kandydatów z dyplomem uzyskanym na innych kierunkach, na podstawie oceny na dyplomie i udokumentowanej znajomości języka angielskiego na poziomie C1 lub wyższym. Kandydaci cudzoziemcy na studia II stopnia podlegają takim samym procedurom, jak kandydaci polscy.” Stosowane kryteria kwalifikacji dla studiów pierwszego i drugiego stopnia są przejrzyste i zapewniają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na danym poziomie studiów. Zasady i procedury rekrutacyjne zapewniają bezstronność tego procesu, a stosowane w postępowaniu kwalifikacyjnym kryteria dają równe szanse kandydatom. Według studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA tak określone kryteria pozwalają na odpowiednie wyselekcjonowanie kandydatów na studia w ramach wizytowanego kierunku oraz są według nich spójne i przejrzyste

Zasady dyplomowania są adekwatnie skorelowane z efektami kształcenia zakładanymi dla kierunku „filologia angielska” na odpowiednim poziomie i profilu kształcenia, choć w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia, są one aktualnie zmieniane. Zmiany te idą we właściwym kierunku i dotyczą zastąpienia przekrojowego egzaminu pisemnego na końcu studiów obroną pracy licencjackiej.

Przyjęte zasady uznawania efektów i okresów kształcenia, jak też kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym są adekwatne do efektów kształcenia zakładanych dla kierunku „filologia angielska” i odpowiednie w świetle sylwetki absolwenta dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Powierzenie na stałe funkcji sekretarza Komisji Rekrutacyjnej jednemu pracownikowi administracyjnemu, którego zadaniem jest przygotowanie rekrutacji, informowanie

kandydatów, a także współorganizowanie działań popularyzujących i promujących Instytut, sprzyja stałemu poprawianiu skuteczności rekrutacji i doskonaleniu jej zasad. Promocji studiów na ocenianym kierunku służy również organizowanie stoiska IA podczas Dni Otwartych UW, współpraca z liceami i udział pracowników Instytutu w specjalnie organizowanych lekcjach połączonych z kampanią informacyjną nt. studiów anglistycznych, reklama na Facebooku oraz udział pracowników IA w Festiwalu Nauki.

Informacje zamieszczone w zakładce dla kandydatów na stronie internetowej są rzetelne. Informacje o wymaganiach stawianych kandydatom na studia w IA i kryteriach uwzględniane w postępowaniu kwalifikacyjnym są w miarę klarowne, jednak dostęp do sylabusów przedmiotów, zawierających m.in. informacje nt. zakładanych efektów kształcenia, nie jest wcale prosty i oczywisty dla osób niezaznajomionych z USOS-em. Dość skomplikowany system projektowania własnej ścieżki kształcenia wymaga nie tylko jasnego opisu na stronie internetowej, ale również możliwości omówienia kwestii problematycznych z właściwą osobą, najlepiej pełniącą funkcję opiekuna czy tutora dla danej grupy studentów (por. zalecenie poniżej).

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

O ile program i plan studiów na kierunku „filologia angielska” oraz formy i organizacja zajęć, czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą punktów ECTS, nie budzą zastrzeżeń i umożliwiają studentom uzyskanie kwalifikacji odpowiadających określonej poziomowi kształcenia, przy braku odpowiedniej macierzy efektów nie można sprawdzić, czy absolwenci osiągają wszystkie zamierzone efekty. Dobór treści programowych jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia i uwzględnia aktualny stan wiedzy w zakresie dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia, a wyniki badań naukowych prowadzonych przez pracowników mają bezpośrednie przeniesienie na przedmioty zawarte w ofercie programowej IA. Stosowane metody kształcenia są w zdecydowanej większości zorientowane na studenta, mają na celu motywowanie ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają osiągnięcie efektów kształcenia właściwych dla specjalizacji. W przypadku studiów pierwszego stopnia studenci zostają przygotowani do prowadzenia badań; w przypadku studiów drugiego stopnia studenci uczestniczą w badaniach, zgodnie z wymogami dla studiów o profilu ogólnoakademickim.

Czas trwania kształcenia w ramach ścieżki nauczycielskiej i szacowany nakład pracy studentów pragnących uzyskać kwalifikacje nauczycielskie mierzony liczbą punktów ECTS dla tej ścieżki na filologii angielskiej w IA jest zgodny z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia nauczycieli. Należy stwierdzić też zgodność planu studiów z minimalną liczbą godzin zajęć przypisanych poszczególnym modułom zajęć oraz z formami i sekwencją zajęć określonymi w standardach kształcenia nauczycieli, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9b oraz 9.c ustawy PSW, z wyjątkiem drobnego zastrzeżenia co do 3 kursów metodycznych do wyboru (komentarz w p.2.1 powyżej). Punktacja ECTS dla poszczególnych modułów w programie kształcenia nauczycieli jest również zgodna z obowiązującymi standardami. Wymiar czasowy, termin realizacji praktyk pedagogicznych, dobór miejsca praktyk i ich program oraz realizowane treści i kształtowane umiejętności są zgodne z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia.

Mocne strony to elastyczny, nastawiony na innowacyjność i stale uaktualniany program studiów i zaangażowana kadra, zainteresowana uczeniem opartym na wynikach badań własnych (co określa się w anglosaskiej dydaktyce akademickiej terminem *research-led teaching*). Słabe strony systemu sprawdzania i oceniania to zbyt rozbudowany zestaw efektów kształcenia na poziomie programów kształcenia, obejmujący efekty trudne do weryfikacji, pominięcie efektów kształcenia w niektórych sylabusach i brak macierzy efektów dla poszczególnych specjalizacji, co utrudnia monitorowanie efektów kształcenia i ocenę poziomu



osiągnięcia niektórych efektów. Bez matrycy efektów w ramach poszczególnych modułów niemożliwe jest stwierdzenie, czy absolwent osiągnął wszystkie zamierzone efekty.

### **Dobre praktyki**

- ewaluacja studenta nastawiona na ocenę jego postępów poprzez uwzględnianie w toku weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia względnego przyrostu wiedzy, kompetencji i umiejętności mierzonego w stosunku do potencjału reprezentowanego przez każdego studenta przystępującego do danych zajęć;
- stosowanie jako narzędzi kontroli i oceny tzw. metod alternatywnych, np. wykorzystanie portfolio przy ocenie studentów na kursie tłumaczeniowym, stosowanie formularza samooceny przy ewaluacji prezentacji;

### **Zalecenia**

- Należy przydzielić opiekuna dla niedużych grup studentów, realizujących określony moduł ponadpodstawowy główny, który na zasadzie doradztwa, ale i nadzoru, pełniłby pieczę nad właściwym zaplanowaniem studiów poszczególnych osób. Zalecenie to wynika ze znacznego stopnia złożoności programu przewidzianego do realizacji na studiach pierwszego stopnia i w związku z uwagami zawartymi w raporcie samooceny (dodatkowo potwierdzonymi głosami studentów wyrażonymi na spotkaniu z nimi), Nie oznacza to pozbawienia studentów możliwości projektowania własnej ścieżki edukacyjnej, ani sugerowania im „właściwych” wyborów, a powinno być jedynie metodą zapewnienia studentom poczucia bezpieczeństwa i sposobem na zapobieganie sytuacjom, w których tuż przed dyplomem, student odkrywa, że pominął jakiś obowiązkowy kurs, czy nie jest gotowy do przystąpienia do egzaminu z języka obcego na poziomie B2, co zgłosili w swych zastrzeżeniach studenci
- Przedmioty do wyboru oferowane w ramach ścieżki nauczycielskiej, zaliczane jako Moduł 3 (zgodnie ze standardami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW z 17 stycznia 2012r.) powinny obejmować treści dotyczące dydaktyki j. obcego/j. angielskiego jako obcego na „danym poziomie edukacyjnym”, należy więc pod tym kątem skorygować oferowane kursy, tak by wszystkie skupiały się na treściach dydaktycznych odnoszących się do odpowiednich poziomów edukacyjnych.
- W celu zapewnienia całościowej weryfikacji efektów kształcenia, należy stworzyć odpowiednie macierze efektów dla poszczególnych specjalizacji.
- Istotne jest zapewnienie właściwej korelacji efektów kształcenia zdefiniowanych dla poszczególnych przedmiotów z efektami sformułowanymi dla poszczególnych poziomów kształcenia, by zapewnić odpowiednie monitorowanie osiągnięcia wszystkich efektów przez studentów kształconych w ramach danej specjalizacji.
- Należy uzupełnić efekty kształcenia w sylabusach, które je pomijają lub traktują w sposób powierzchowny; byłoby to łatwiejsze przy zastosowaniu ujednoliczonego wzorca sylabusa dla wszystkich przedmiotów.
- Warto zadbać o łatwiejszy dostęp do sylabusów dla kandydatów, którzy mogą nie znać zasad znajdowania informacji przez system USOS.
- Należy wdrożyć mechanizmy monitorowania zainteresowania studentów prowadzonymi kursami oraz w miarę możliwości otwierać liczbę grup kursowych odpowiadającą zapotrzebowaniu studentów.
- Należy wdrożyć mechanizmy zabezpieczające lub nadzorować wybory dokonywane przez studentów w ramach wybieranych kursów, aby wykluczyć możliwość wystąpienia sekwencji wyborów uniemożliwiającej terminowe ukończenie studiów.
- Należy dokonać korekty błędnego wpisu: w programie studiów pierwszego stopnia zajęciom z wychowania fizycznego przypisano 2 punkty ECTS na I roku i 1 ECTS na II roku, podczas

gdy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 26 września 2016 (§ 4. 1), zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

– Należy uzupełnić pominięty w tabeli modułów w p. 8 wpis dotyczący wymagania w odniesieniu do Ponadpodstawowego Modułu Amerykanistycznego, by student po I roku, realizując Moduł Ponadpodstawowy Główny, skończył minimum jeden kurs o wartości 8 ECTS.

### **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

3.1.

Programy kształcenia po zasięgnięciu opinii Samorządu Studentów i zatwierdzeniu przez Radę Naukową Instytutu, uchwalane są przez Radę Wydziału Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia uchwalane są przez Senat Uniwersytetu Warszawskiego i podawane do publicznej wiadomości na co najmniej pół roku przed rozpoczęciem zajęć (zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału Neofilologii z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Wydziałowego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia).

Wpływ na kształt programu studiów mają przede wszystkim interesariusze wewnętrzni – nauczyciele akademicy i studenci. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego wchodzi w skład Rady Wydziału, Rady Instytutu oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia, gdzie aktywnie działają i zabierają głos w sprawach ich dotyczących. Jako główną formę współpracy programowej i rozwojowej, Samorząd stosuje jednak bezpośredni dialog z Władzami Instytutu, co poparto szeregiem przykładów na płaszczyźnie dotyczącej programu kształcenia (dla przykładu zmodyfikowano treści przedmiotu „Kontrowersja dotyczące dydaktyki języka angielskiego jako obcego (JS2907)”).

Należy wskazać, iż program kształcenia ulega regularnym modyfikacjom ze względu na wdrażanie nowych kursów z inicjatywy prowadzących, których aktualna działalność badawcza związana jest z tematyką wprowadzanych zajęć. Rozwiązanie to pozwala w sposób ciągły poszerzać ofertę programową, dzięki której studenci dokonując wyborów kursów mają wpływ na kreowanie zarówno własnych planów studiów, jak i w dłuższej perspektywie ogólnej oferty programowej. Przegląd programu nauczania jak i kwestia wprowadzenia nowych treści nauczania w programie kształcenia każdorazowo zatwierdzane są przez Radę Naukową.

Jednostka nie wdrożyła jednak w pełni Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty i uporządkowany określałby postępowanie dotyczące monitorowania, przeglądu, oceny i doskonalenia programów kształcenia, w szczególności końcowych efektów kształcenia. W niewielkim stopniu monitorowaniu podlegają natomiast wyniki sesji. Działania doskonalące i naprawcze podejmowane są jednak doraźnie i głównie w oparciu o nieformalne mechanizmy.

Jednostka wprowadziła pewne narzędzia umożliwiające monitorowanie programu kształcenia, w szczególności ankiety studenckie. Dostarczają one wiedzy na temat poszczególnych zajęć/ kursów oraz prowadzących poszczególne przedmioty. Dodatkowo, w semestrze letnim roku akademickiego 2014/2015 przeprowadzono ewaluację, której efektem był raport „problemy studentów Instytutu Anglistyki z rejestracją na kursy”. Dokument ten wykazał, m.in. iż:

- „dużo studentów nie zdołało zapisać się na wymagane kursy i nie da rady wyrobić minimum punktowego potrzebnego do zaliczenia roku lub otrzymania absolutorium”,
- „rejestrację utrudnia brak nowych kursów”,
- „plan zajęć 2014/2015 zawiera wiele pokrywających się zajęć, prawnie uniemożliwiając rejestrację na zajęcia poszczególnym studentom, którzy muszą uczęszczać na obowiązkowe zajęcia praktyczne”,
- „zajęcia, w których uczestniczą osoby z 2 roku studiów I stopnia oraz 2 roku studiów II stopnia są frustrujące dla obu stron”.

Raport wskazał przykładowe działania naprawcze, tj. podwojenie grup zajęciowych najpopularniejszych przedmiotów przy jednoczesnym usuwaniu kursów mało popularnych; zwracanie uwagi na to ile osób wybrało dany moduł jako główny i poboczny i dostosowanie rejestracji do tych danych; adaptacja mało popularnych kursów na bardziej przystępne, z nowymi teoriami, aktualnymi źródłami i nowoczesnymi metodami prowadzenia.

W procesie analizy wyników nauczania uczestniczą Dyrekcja, Kierownicy Zakładów i Pracowni, koordynatorzy przedmiotów oraz przedstawiciele studentów, i na tej podstawie odbywa się monitorowanie i aktualizowanie programów kształcenia. Proces weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia wyniki ankiet studenckich, wypełniane po każdym zakończonym cyklu dydaktycznym. Stopień osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest monitorowany przez analizę corocznych sprawozdań dotyczących wyników kształcenia w danym roku akademickim oraz w wyniku konsultacji kierowników zakładów z kadrami akademicką, wspomniane już badania ankietowe prowadzone wśród studentów oraz konsultacje w zespołach koleżeńskich i informacje uzyskane od Samorządu Studentów.

Wiele jednak niedociągnięć w tym zakresie pozostaje aktualnych. Wynika to po części z faktu, że wskazane powyżej mankamenty w postaci zbyt uszczegółowionych efektów, zwłaszcza dla studiów drugiego stopnia, zakładające zdobycie przez absolwenta pogłębionej wiedzy w obrębie wszystkich relewantnych dla kierunku specjalizacji, co jest niemożliwe, są przez system zapewnienia jakości nie dostrzegane albo też ignorowane.

Podczas wizytacji, ZO ustalił, iż z częścią problemów wskazanych w raporcie Jednostka się nie uporała. Wprowadzenie elastycznego programu studiów, opartego w większości o wybór indywidualnej ścieżki kursowej, z pewnością jest rozwiązaniem innowacyjnym, jednakże Jednostka musi zmierzyć się z problemami, które ono determinuje. Nie rozwiązano ponadto problemu wynikającego z obowiązku zaliczeń z języka obcego (innego, niż angielski) na poziomie B2, ponieważ Jednostka nie oferuje odpowiedniej oferty lektoratów. Wciąż są również prowadzone wspólne zajęcia dla pierwszego i drugiego stopnia studiów, co należy postrzegać jako nieprawidłową praktykę, ponieważ nie różnicuje się wymagań stawianych studentom studiów I i II stopnia. Wskazać jednakże należy, iż Jednostka dąży do podwyższania standardów, wprowadzając np. elektroniczny system zapisów na kursy oraz wyznaczając specjalistę ds. rejestracji, który w szczególności służy pomocą studentom zagranicznym.

Interesariusze zewnętrzni mają bardzo ograniczony wpływ na kształtowanie programu studiów. Jednostka nie opracowała procedur ani narzędzi, które umożliwiłyby uzyskiwanie okresowych opinii środowiska społeczno-gospodarczego w zakresie treści programowych. Podczas wizytacji ZO PKA ustalił, iż Jednostka pozyskuje informacje głównie poprzez analizę ogłoszeń pracodawców oraz poprzez kontakty z absolwentami. Jako przykładowe działania mające na celu doskonalenie procesu kształcenia pod kątem wymagań rynku pracy można wskazać:

- wprowadzenie kursu JS2911: „Rozwijanie kompetencji lingwistycznych poprzez treści przedmiotowe w zintegrowanym kształceniu przedmiotowo-językowym”,
- wprowadzenie kursu JS2820: „W poszukiwaniu publiczności. Tłumaczenie polskich współczesnych sztuk teatralnych”,

- wprowadzenie kursu JS2910: „Dwujęzyczność i wielojęzyczność” z uwagi na coraz większą potrzebę szkół/ uczelni (coraz liczniejsze grupy emigrantów),
- modyfikację kursu JS291: „Przyswajanie i nauka języka obcego w szkole podstawowej” po tym jak przedszkola zgłosiły w Jednostce zapotrzebowanie na kadre,

Zajęcia realizowane są na podstawie sylabusów przygotowywanych przez nauczycieli akademickich. Zgodnie z procedurami Instytutu Anglistyki sylabusy są konsultowane przez członków zakładów, opiniowane przez Kierowników i zatwierdzane przez Radę Naukową Instytutu, w której reprezentowani są studenci. Rada Naukowa Instytutu odpowiedzialna jest również za przegląd programu nauczania jak i kwestia wprowadzenia nowych treści nauczania w programie kształcenia.

Jednostka nie wdrożyła jednak w pełni Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, który w sposób przejrzysty i uporządkowany określałby postępowanie dotyczące monitorowania, przeglądu, oceny i doskonalenia programów kształcenia, w szczególności końcowych efektów kształcenia

Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Jednostki nie uwzględnia monitorowania losów zawodowych absolwentów. Instytut Anglistyki wykorzystuje jedynie ogólne informacje, które przekazywane są przez Biuro Karier Uniwersytetu Warszawskiego oraz ogólnouczelnianą Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia. Jednostka nie ma własnych narzędzi ani procedur niezbędnych do systemowego śledzenia losów absolwentów.

### 3.2.

Jednostka zapewnia publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnych informacji o trybie i zasadach rekrutacji, programie kształcenia oraz warunkach jego realizacji. Dokonana przez ZO PKA analiza wykazała, że na stronie internetowej Jednostki udostępniono publicznie informacje:

- 1 dla kandydatów, w tym dotyczące m.in. zasad rekrutacji (w tym dla cudzoziemców), oferty studiów, charakterystyki poszczególnych specjalności,
- 2 dla studentów, w tym m.in. plany zajęć i sesji, programy studiów i regulaminy, dyżury nauczycieli akademickich, zasady dyplomowania, informacje dotyczące opłat za studia i usługi edukacyjne, praktyk pedagogicznych, stypendiów oraz wymiany międzynarodowej,
- 3 o strukturze organizacyjnej Instytutu,
- 4 dotyczące działalności naukowej Instytutu, kół naukowych, projektów, finansowania badań.

Zawartość strony internetowej jest na bieżąco aktualizowana, a ewentualne opóźnienia są sygnalizowane przez studentów i pracowników. Ponadto studenci wszystkie niezbędne informacje mogą uzyskać m.in. poprzez system USOS, tablice informacyjne w Jednostce, mailing oraz forum w ramach serwisu społecznościowego Facebooku. Strony te są dostępne również dla interesariuszy zewnętrznych.

Sylabusy (karty przedmiotów) dostępne są jedynie w systemie USOS. Zawierają one między innymi: założenia kursu, tryb prowadzenia, skrócony i pełny opis treści kształcenia, zalecaną literaturę, założone efekty kształcenia oraz metody i kryteria dokonywania oceny. Karty przedmiotów są dostępne w serwisie USOS bez konieczności logowania. Uwagę ZO PKA zwrócił fakt, iż skrócone opisy i zbiory kursów powinny znaleźć się również na stronie internetowej Instytutu w celu przedstawienia kandydatom na studia, co okazało się być elementem będącym w trakcie wdrażania przez Władze Jednostki.

Jednostka zapewnia za pośrednictwem strony internetowej Instytutu Anglistyki publiczny dostęp do wszelkich niezbędnych informacji dotyczących programu kształcenia oraz realizacji procesu kształcenia, które studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym

PKA zaopiniowali jako kompletne i odpowiadające ich potrzebom. Strony te są tym samym dostępne dla obecnych i potencjalnych interesariuszy zewnętrznych.

Publiczny dostęp do informacji nie w pełni został wpisany w Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia. Nie ma także określonych procedur dotyczących monitorowania kompletności i aktualności treści na stronie internetowej. Należy jednak podkreślić, iż Jednostka powołała Pełnomocnika ds. Promocji Instytutu, a Władze dbają o transparentność informacyjną. Poza stroną internetową i mediami społecznościowymi informacje dotyczące procesu kształcenia udostępniane są również na tradycyjnych tablicach i gablotach.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka zapewnia studentom możliwość udziału w procesach związanych z projektowaniem i zatwierdzaniem zmian w programie studiów. Ponadto zapewnia publiczny dostęp do kompletnych informacji związanych z programem kształcenia, realizacją programu kształcenia oraz o przyznawanych kwalifikacjach, rekrutacji, a także możliwościach dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów. Jednostka jest w trakcie adaptacji opublikowanych informacji do potrzeb kandydatów na studia. Jednostka nie wprowadziła jednak kompletnego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, który zapewniłby przejrzystość zasad postępowanie w zakresie monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia, w szczególności końcowych efektów kształcenia. Dotychczasowy system ma charakter nieformalny i doraźny. Brak jest jakiegokolwiek mechanizmu monitorowania zainteresowania studentów prowadzonymi kursami, w celu zapewnienia skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości w zakresie weryfikacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia. Nie funkcjonuje ponadto mechanizm umożliwiający monitorowanie losów zawodowych absolwentów wizytowanego kierunku w celu oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,

### **Dobre praktyki**

Brak

### **Zalecenia**

- Należy wdrożyć system, który w sposób przejrzysty i uporządkowany określałby postępowanie dotyczące monitorowania osiągania zakładanych efektów kształcenia przez studentów.
- Należy wdrożyć mechanizmy monitorowania zainteresowania studentów prowadzonymi kursami, w celu zapewnienia skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości w zakresie weryfikacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia
- W zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym należy wdrożyć narzędzia i procesy, które pozwolą na uzyskanie niezbędnych informacji w celu doskonalenia efektów kształcenia oraz programów studiów pod kątem potrzeb rynku pracy (np. ankiety, cykliczne spotkania z interesariuszami zewnętrznymi nakierowane na pozyskanie informacji dotyczących ewentualnych zmian w programie studiów).
- Należy opracować i wdrożyć procesy, które umożliwią monitorowanie losów zawodowych absolwentów wizytowanego kierunku w celu oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, a następnie wykorzystywanie wniosków jako istotnego źródła informacji w trakcie okresowych przeglądów programu kształcenia.

– Należy opublikować na stronie internetowej sylabusy (karty przedmiotów) oraz przejrzyste opisy kursów.

#### **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry

4.2. Obsada zajęć dydaktycznych

4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

4.1.

W Instytucie Anglistyki zatrudnionych jest 62 nauczycieli akademickich, w tym 56 pracowników naukowo-dydaktycznych. Instytut zatrudnia 40 osób na stanowisku adiunkta (jedna osoba jest obecnie zatrudniona w wymiarze ½ etatu), 12 na stanowisku profesora nadzwyczajnego oraz 5 na stanowisku profesora zwyczajnego, 4 osoby na stanowisku starszego wykładowcy (jedna osoba jest zatrudniona w wymiarze ½ etatu) oraz 1 osobę na stanowisku wykładowcy. Do minimum kadrowego zarówno na poziomie studiów pierwszego jak i drugiego stopnia zgłoszono 28 osób z grupy samodzielnych nauczycieli akademickich oraz 21 osób ze stopniem doktora. Wszystkie osoby zgłoszone przez Uczelnię i zaliczone przez Zespół Oceniający, jako obowiązku PKA, do minimum kadrowego posiadają dorobek w obszarze nauk humanistycznych dziedzinie nauk humanistycznych w jednej z dyscyplin, do której odnoszą się efekty kształcenia, tzn. literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, językoznawstwo, w tym w zakresie glottodydaktyki i translatoryki. Dorobek kadry jest imponujący i obejmuje sumarycznie w przeciągu ostatnich 5 lat: 108 monografii (w tym wiele o zasięgu międzynarodowym), 55 rozdziałów w monografiach: 30 artykułów w czasopismach z Listy A, 129 artykułów w czasopismach z Listy B, 17 artykułów z listy C, 176 artykułów spoza listy czasopism punktowanych.

Struktura zatrudnienia, z zachowaniem równowagi pomiędzy pionem językoznawczym i literaturoznawczym, jest zgodna z koncepcją wszechstronnego kształcenia z uwzględnieniem kompetencji językowych, wiedzy i umiejętności językoznawczych, kulturoznawczych i literaturoznawczych.

Kadra jest liczna i o różnorodnych kwalifikacjach., bogatym dorobku naukowym i doświadczeniu. W Instytucie Anglistyki pracują nie tylko liczni specjaliści z dużym doświadczeniem w prowadzeniu badań naukowych w zakresie szeroko pojętego językoznawstwa, literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, dydaktyki czy przekładoznawstwa, ale także uznani poeci, tłumacze tekstów literackich, redaktorzy cenionych serii wydawniczych (np. serii nowych przekładów Szekspira), tłumacze przysięgli z doświadczeniem praktycznym pozauczelnianym (np. dotyczącym tłumaczeń prawniczych w Ministerstwie Sprawiedliwości). Wysokie kompetencje naukowe nauczycieli we wszystkich dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia, stanowią gwarancję wysokiej jakości, konkurencyjnej i zróżnicowanej oferty dydaktycznej i zapewniają możliwości osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia i realizacji programu studiów, opartego na wybieralnych kursach oferowanych przez nauczycieli akademickich związanych z efektami ich badań naukowych.

Idea wybieralności kursów przez studentów z bogatej oferty instytucyjnej jest, między innymi, także instrumentem motywującym rozwój kadry w zakresie kompetencji dydaktycznych, które podnoszą atrakcyjność zajęć. Innowacyjność w zakresie dydaktyki przejawia się między innymi w autorskich programach, w tworzeniu podręczników, w

konstruowaniu własnych materiałów dydaktycznych, w wykorzystywaniu w dydaktyce doświadczenia zdobytego poza uczelnią (np. w zakresie tłumaczeń przysięgłych, tłumaczeń literackich, a nawet pisarstwa). Inne praktyki to: platforma z udostępnianymi własnymi materiałami dydaktycznymi, czy też nowoczesna forma angażowania studentów w rozwiązywanie problemów językoznawczych w formie tzw. „assignments” opracowywanych przez nich w domu, wymagających dużej samodzielności w stosowaniu zdobytej wiedzy. Hospitacje zajęć podczas wizytacji potwierdziły wysokie kompetencje dydaktyczne pracowników, ich duże zaangażowanie w przekazywanie wiedzy oraz interaktywny charakter zajęć aktywizujący studentów do udziału w dyskusjach, w rozwiązywaniu problemów i zachęcający ich do współpracy w grupie. Sama oferta dydaktyczna jest innowacyjna i jest niezaprzeczalnym dowodem na dużą korelację przekazywanej wiedzy z badaniami naukowymi poszczególnych nauczycieli. Należy podkreślić, że podczas spotkań przeprowadzonych w trakcie wizytacji, zarówno kadra kierownicza jak i pracownicy bardzo wysoko ocenili system kursowy, który jest dla nich motywujący do przygotowywania nowych przedmiotów uwarunkowanych zainteresowaniami studentów, a często dydaktyka jest też inspiracją do prowadzenia badań naukowych w nowych tematach. Dzięki wysoko kwalifikowanej kadrze, studenci mają możliwość uczestniczenia w projektach badawczych prowadzonych przez pracowników i zapoznania się z najnowszym stanem badań w każdej dziedzinie, do której odnoszą się efekty kształcenia. Liczba zatrudnionych w Instytucie wysoko wykwalifikowanych nauczycieli akademickich, w powiązaniu z realizowanym programem nauczania z uwzględnieniem systemu kursów autorskich stwarza warunki do prowadzenia zajęć w rozsądnych liczebnie grupach. Przekłada się to bezpośrednio na dobry kontakt z prowadzącym, zindywidualizowane podejście do studenta, możliwość aktywizowania grupy, czyli na czynniki określające jakość kształcenia.

#### 4.2.

Obsada zajęć jest prawidłowa. Wszyscy nauczyciele zatrudnieni w Instytucie na umowę o pracę wchodzi w skład minimum kadrowego, mają dorobek w zakresie co najmniej jednej z dyscyplin, do których odnoszą się efekty kształcenia i prowadzą zajęcia, często o charakterze autorskim, zgodnie ze swoim dorobkiem naukowym i kompetencjami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obsadzie zajęć.

#### 4.3.

Polityka kadrowa Instytutu Anglistyki jest bardzo wyraźnie ukierunkowana na jej trwały rozwój i stymuluje pracowników do rozpoznania własnych potrzeb rozwojowych i wszechstronnego doskonalenia. Konkurencyjny system autorskich kursów uwarunkowanych popytem jest instrumentem motywującym do twórczego rozwoju, zarówno naukowego jak i w zakresie doboru metod dydaktycznych. Mechanizmy motywujące to: przy rozmowach kwalifikacyjnych na konkursowe stanowiska adiunkta wymaga się skrytykowanego projektu rozprawy habilitacyjnej, nowozatrudnieni pracownicy są hospitowani, przeprowadzane są z nimi rozmowy w celu porad i zaleceń, konkursy ogłaszane są tylko i wyłącznie na stanowiska naukowo-dydaktyczne. Za obsadę zajęć i hospitacje wszystkich pracowników odpowiedzialni są kierownicy zakładów. Wyniki hospitacji uwzględniane są w okresowej ocenie pracowników. Dofinansowuje się konferencje oraz publikacje według punktów przyznawanych za dorobek. Rozprawy habilitacyjne są publikowane z funduszy statutowych. Wspiera się młodych naukowców poprzez tworzenie specjalnego funduszu. Za wybitne osiągnięcia można zdobyć nagrodę w postaci rocznego zwiększenia wynagrodzenia w formie swoistego dodatku motywacyjnego. Jednostka prowadzi badania oceny kadry naukowo-dydaktycznej przez studentów w formie ankiet papierowych realizowanych pod koniec realizacji danego kursu.

Ankieta została opracowana w dużej mierze przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego w porozumieniu z Władzami Instytutu. W ankiecie ocenie podlegają następujące kryteria: „zajęcia prowadzone były w sposób przemyślany i przejrzysty”, „prowadzący umożliwiał studentom czynny udział w zajęciach”, „zajęcia motywowały do pracy własnej (...)”, „prowadzący potrafił wyjaśnić trudne zjawiska i pojęcia w przystępny sposób”, „prowadzący posługiwał się konsekwentnie językiem angielskim i bez wyraźnej potrzeby nie używał języka polskiego”, „w przyszłości chętnie uczęszczałbym na inne zajęcia tego prowadzącego”, dostęp do informacji o module za pomocą systemu USOS, punktualność realizacji zajęć, kontakt z prowadzącym, udostępnianie materiałów do zajęć, podejście do studentów, podejście studentów do prowadzącego. Kryteria podlegają ocenie w skali 1-5. Istnieje również możliwość dodania komentarza słownego. Zespół Oceniający PKA stwierdził, że tak sformułowaną ankietę studenci zaopiniowali jako wieloaspektową i kompleksową. Przedstawiciele Jednostki poinformowali natomiast Zespół Oceniający PKA, iż wyniki oceny pracowników dydaktycznych są opracowywane przez kierowników zakładów, którzy wykorzystują je do monitorowania działań pracowników, a w przypadkach występujących nieprawidłowości podejmują działania naprawcze. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci wskazali przykład prowadzącego, któremu nie przedłużono zatrudnienia po rażących uchybieniach wskazanych w ankietach. Wynik oceny studenckiej nie ma bezpośredniego przełożenia na ocenę okresową pracowników dydaktycznych, jednak jak poinformowały Władze Instytutu, jest on brany pod uwagę przy formułowaniu opinii Dyrektora Instytutu do tego rodzaju oceny. Zarówno ankiety, jak i ich opracowania zbiorcze dotyczące danego pracownika stanowią załącznik do dokumentacji służącej ocenie okresowej pracownika dydaktycznego. Kierownik jednego z zakładów funkcjonujących w ramach Instytutu poinformował, iż wymaga od pracowników zakładu, aby ich ocena wyrażana w ankietach studenckich była nie niższa, niż 4,5 (w skali 1 – 5). W przypadku wyniku niższego, Kierownik odbywa rozmowy o charakterze motywującym z pracownikiem, który taki wynik otrzymał. Jednostka wykorzystuje wyniki oceny kadry dokonywanej przez studentów w procesie jej doskonalenia. Badanie można ocenić jako wieloaspektowe i kompleksowe.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Kadra charakteryzuje się bogatym i znaczącym merytorycznie dorobkiem naukowym. Liczba publikacji, w większości w prestiżowych wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym i w wysoko punktowanych czasopismach jest imponująca. Na szczególne wyróżnienie zasługuje duża korelacja pomiędzy dydaktyką i badaniami naukowymi. Dużą wagę przywiązuje się do starannego doboru wysokokwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej, dbając równocześnie o właściwe proporcje i równowagę zatrudnienia w poszczególnych zakładach. Polityka kadrowa promuje rozwój naukowy kadry a przyjęta konkurencyjna oferta kursów skutecznie stymuluje pracowników do twórczych działań, podobnie jak system nagradzania za osiągnięcia naukowe i innowacyjność dydaktyczną. Obsada zajęć powierzona jest kierownikom zakładów i zawsze merytorycznie uzasadniona z dużą dbałością o jak najlepsze wykorzystanie potencjału dydaktycznego kadry oraz wychodząca naprzeciw zarówno preferencjom pracowników jak i oczekiwaniom studentów. Gwarantowane jest wsparcie finansowe działalności naukowej i dydaktycznej pracowników.



## **Dobre praktyki**

- wspieranie młodych naukowców poprzez szeroki wachlarz wsparcia stypendialnego umożliwiającego skoncentrowanie się na działalności naukowej
- motywowanie do tworzenia nowych kursów wychodzących naprzeciw zainteresowaniom studentów a jednocześnie zgodnych z zainteresowaniami badawczymi kadry
- uwzględnianie wyników rozmowy kwalifikacyjnej w zatrudnianiu na nowe stanowiska

## **Zalecenia**

brak

## **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Instytut Anglistyki UW prowadzi bogatą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które, jak twierdzi Jednostka w Raporcie Samooceny, uznaje za źródło informacji na temat potrzeb rynku pracy. W ocenie ZO Jednostka w mniejszym jednak stopniu traktuje to otoczenie za przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych kształtujących proces kształcenia, częściowo z powodu często niesformalizowanego charakteru takich kontaktów, co uniemożliwia zgłaszanie zmian w programach studiów i treściach. Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie projektowania i zmian efektów kształcenia nie jest zapewniany poprzez działania systemowe w zakresie tworzenia i doskonalenia programu kształcenia. O ile interesariusze wewnętrzni: kadra, studenci oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego zostali włączeni w proces tworzenia programu i opracowania koncepcji kształcenia, o tyle interesariusze zewnętrzni, tacy jak lokalni pracodawcy, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych nie mają bezpośredniego udziału w tym procesie w postaci przeglądu czy też opiniowania programu kształcenia. Nie oznacza to jednak braku komunikacji ze środowiskiem, a wręcz przeciwnie. Pracownicy Jednostki biorą aktywny udział w debatach publicznych o wymiarze ponaduniwersyteckim dotyczących kształtu humanistyki, czy też związku między naukami humanistycznymi i ścisłymi. Na podkreślenie zasługuje również bezprecedensowa w skali kraju współpraca pracowników Jednostki z polskim radiem i telewizją w roli komentatorów bieżących wydarzeń w świecie anglosaskim.

Realizując misję animatora życia kulturalno-społecznego, pracownicy Instytutu aktywnie uczestniczą w Festiwalu Nauki, w trakcie którego prowadzą lekcje pokazowe i warsztaty. W okresie 2014-2016 zorganizowali ich blisko 80.

Dobrze rozwija się współpraca Jednostki z interesariuszami wewnątrzuczelnianymi w ramach różnorodnych projektów interdyscyplinarnych umożliwiających wymianę poglądów pomiędzy specjalistami z ośrodków akademickich w Polsce.

Jednostka współpracuje z licznymi liceami warszawskimi, co pozwala na zapoznanie się z zainteresowaniami i oczekiwaniami młodzieży szkolnej – potencjalnymi kandydatami na studia w Jednostce. Za ważny element współpracy należy uznać patronat Instytutu Anglistyki nad Publicznym Gimnazjum nr 13 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Polskich Noblistów w Radomiu oraz w najbliższej przyszłości nad Gimnazjum Dwujęzycznego nr 42 im. Bohaterek Powstania Warszawskiego.

Jednostka udziela się także we pracy z Krajowym Funduszem na Rzecz Dzieci dbając o rozwój zainteresowań dzieci wybitnie uzdolnionych.

Z inicjatywy Jednostki we współpracy z agencją tłumaczeń Skrivanek organizowany jest ogólnopolski konkurs lingwistyczny „Tłumacze na start!”. Dzięki tej inicjatywie laureaci mają możliwość podjęcia płatnych praktyk w agencji tłumaczeń.

Nieobce Jednostce są także kontakty ze środowiskiem biznesowym. Prace wykładowców Jednostki nad dialektem kurpiowskim wykorzystane zostały we współpracy z firmami stosującym ten dialekt w reklamie swoich produktów.

Aktywną współpracę z instytucjami kultury, Domem Kultury Ursynów (Teatr Za Daleki) oraz Centrum Kultury Łowicka, podjęła studencka grupa teatralna "The Cheerful Hamlets"

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka nie wdrożyła programu współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie wspólnego dopracowywania programów kształcenia, ich ewentualnych modyfikacji oraz określania efektów kształcenia, co utrudnia pozyskiwanie informacji na temat oczekiwań potencjalnych pracodawców. O braku takiego rozumienia współpracy świadczy brak choćby jednostkowego użycia wyrazu „interesariusz” w Raporcie Samooceny. Wszelkie kontakty ze środowiskiem zewnętrznym, identyfikowanym przez Jednostkę jako „interesariusz”, są inicjatywą samej Jednostki. Przy tak rozumianej definicji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym współpraca ta jest rzeczywiście intensywna i wielostronna, choć często bywa niesformalizowana, Skala i gama form współpracy obejmującej podmioty kulturalne, społeczne i gospodarcze jest znaczna. Brak natomiast jakiegokolwiek sformalizowanego wpływu środowiska na programy studiów i oczekiwane efekty kształcenia.

### **Dobre praktyki**

- patronat nad szkołami dla wybitnie uzdolnionych dzieci w ramach Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci
- organizacja otwartego ogólnopolskich konkursów tłumaczeniowych tłumaczeń Skrivanek przy organizacji ogólnopolskiego konkursu lingwistycznego „Tłumacze na start!” we współpracy z British Council i uczelniami partnerskimi
- współpraca z liceami i udział pracowników IA w specjalnie organizowanych lekcjach, połączonych z kampanią informacyjną nt. studiów anglistycznych.

### **Zalecenia**

- Należy rozważyć wdrożenie programu systemowej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w procesie projektowania i zmian efektów kształcenia.

## **Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia przejawia się w następujących działaniach: charakter samego kierunku (filologia angielska) sprzyja umiejdzynarodowieniu, ponieważ prawie wszystkie zajęcia, włącznie z przedmiotami niekierunkowymi (logika, filozofia, technologia informacyjna) prowadzone są w języku angielskim. Pracownicy i studenci uczestniczą w mobilności w ramach programu Erasmus + z 13 zagranicznymi ośrodkami anglistycznymi, w tym z uczelniami w Wielkiej Brytanii. kontynuację współpracy z partnerami strategicznymi, uczelniami w Wielkiej Brytanii - Manchester Metropolitan

University oraz Edge Hill University. Współpraca z tymi uczelniami polega na długofalowej wymianie studenckiej, wymianie kadry oraz podejmowanych wspólnie projektach, np. powstałej antologii westernu amerykańskiego współredagowanej przez pracowników IA oraz MMU. Rozszerza się współpracę z uczelniami brytyjskimi: w 2016 roku podpisana została umowa o wymianie ERASMUS+ z Lancashire University at Cyprus, w roku 2017 planowane jest podpisanie umowy z University of Liverpool. Trwa wymiana z anglistykami w krajach nieanglojęzycznych owocująca wspólnymi projektami, warsztatami, konferencjami (np. z Uniwersytetem w Saarbrücken). W roku akademickim 2016/17 nawiązano współpracę z Colorado University, Colorado Springs dotyczącą współkształcenia na odległość studentów z Ethnic and Women's Studies Department. Inne programy, w których Instytut Anglistyki bierze udział to ERASMUS MUNDUS: SIGMA, SALAM, FELLOW, EMMEA, NAMASTE. Instytut Anglistyki jest jedną z cieszących się największą popularnością jednostek wśród studentów programu ERASMUS MUNDUS SALAM, w ramach którego od roku 2012 IA przyjął ponad 20 studentów z Iranu, Iraku, Jemenu i Singapuru. Potwierdza to opinię wyrażoną przez przedstawicieli Jednostki oraz studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, iż wizytowany kierunek jest w pełni przystosowany do przyjmowania studentów zagranicznych – głównie ze względu na fakt, iż wszystkie zajęcia są prowadzone w języku angielskim. Studenci Instytutu Anglistyki korzystają z wyjazdów stypendialnych w ramach programu ERASMUS+, ale narzekają na trudności na jakie napotykają przy organizowaniu tych wyjazdów. W trakcie spotkania z ZO twierdzili, że pracownik Jednostki odpowiedzialny za koordynowanie Programu jest osobą całkowicie niezaznajomioną z zasadami wymiany, nie potrafi udzielać odpowiedzi na pytania oraz nie podejmuje żadnych działań organizacyjnych, jak również często nie jest obecny w ramach wyznaczonych godzin dyżurów. Opinii tej nie podzielali pracownicy Jednostki.

Instytut jest niewątpliwie otwarty na współpracę międzynarodową i oferta atrakcyjnych kursów w języku angielskim o standardach światowych przyciąga studentów zagranicznych. Sama idea programu opartego na ofercie kursowej zbudowana jest na wzorcach zagranicznych. Studenci IA uczestniczą również w programach wymiany międzynarodowej na podstawie umów bilateralnych zawartych przez UW z uczelniami w USA i Kanadzie. Rekrutacja w tych programach jest koordynowana przez Biuro Współpracy z Zagranicą UW.

Na podstawie raportu samooceny odnotować należy dużą mobilność zagraniczną kadry. Kilkanaście osób wyjechało na kwerendy biblioteczne, stypendia oraz wygłosiło wykłady gościnne w ośrodkach zagranicznych.

Pracownicy Instytutu Anglistyki biorą udział w międzynarodowej wymianie ERASMUS+ KA103 (zarówno w celach dydaktycznych (STA), jak i w celach szkoleniowych (STT)), również pracownicy administracji i biblioteki. Najczęściej odwiedzane uczelnie to: Manchester, Göttingen, Saarbrücken i Porto. W IA goszczono nauczycieli akademickich z Manchester, Göttingen, Saarbrücken oraz z Cypru. Prowadzone przez nich wykłady i zajęcia ze studentami zgodne były z prowadzonymi w Jednostce badaniami i zostały wysoko ocenione przez studentów obecnych w czasie spotkania z ZO PKA. Pracownicy Instytutu biorą też udział w programach współpracy międzynarodowej takich jak Europejski program COST – Cooperation in Science and Technology (COST Action IS0804 w latach 2012-2013 i COSTAction IS1306 w latach 2013-2017), w tym w zarządzie programu IS1306. Biorą też udział w sieciach akademickich łączących ekspertów z Europy i Ameryki takich jak Network on Multilingualism organizowanej przez Institute for Multilingualism (wspólne przedsięwzięcie University of Vaasa i Åbo Akademi University z Finlandii), realizowanej w latach 2015-2016.

Udział w kwerendach i stypendiach znajduje odzwierciedlenie nie tylko w pracy naukowej, lecz również dydaktycznej (powstawanie nowych kursów, modyfikacja programów seminariów, itp.).

Realizacji programów zagranicznych sprzyja działający w Instytucie system kursów pozwalający na uznawanie zajęć realizowanych w uczelniach zagranicznych za równoważne zajęciom wymaganym przez program kształcenia w IA UW, choć jak informowali ZO studenci zdarzały się przypadki niemożności zaliczenia semestru ze względu na brak weryfikacji obranych modułów przed wyjazdem na wymianę.

Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci w sposób pozytywny wypowiadali się natomiast na temat kształcenia w ramach języka angielskiego oraz pozostałych języków obcych, z zastrzeżeniem dotyczącym wymogu zaliczenia języka innego, niż angielski na poziomie niejednokrotnie wyższym, niż nauczany

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka stworzyła warunki umożliwiające pełne umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przede wszystkim dzięki temu, iż wszystkie kursy będące przedmiotem realizacji w ramach wizytowanego kierunku są prowadzone w języku angielskim. Jednostka realizuje kształcenie językowe w stopniu odpowiadającym potrzebom studentów. Z punktu widzenia studentów, jednostka wykazuje brak wsparcia uczestnictwa w wymianach międzynarodowych – fakt ten pozostaje w sprzeczności z informacjami uzyskanymi od pracowników odpowiedzialnych za ich organizację.

### **Dobre praktyki**

brak

### **Zalecenia**

- Należy weryfikować zgodność dobieranych modułów kształcenia, jako niezbędnych do zliczenia semestru przed wydaniem zgody na uczestnictwo w programie wymiany międzynarodowej, aby uniknąć sytuacji, w której mimo wydanej zgody i zaliczenia wszystkich modułów w uczelni przyjmującej, student nie może zaliczyć semestru.
- Należy zweryfikować opinię studentów na temat pracy osób odpowiedzialnych za programy wymian oraz podjąć wszelkie niezbędne działania mające na celu zaoferowanie odpowiadającego potrzebom studentów wsparcia przy podejmowaniu wymian.

## **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

#### 7.1

Od listopada 2014 roku Instytut Anglistyki mieści się w budynku uniwersyteckim przy ul. Hożej 69 Powierzchnia zajmowanych przez Instytut pomieszczeń wynosi 1309,90 m<sup>2</sup>, w tym 122,6 m<sup>2</sup> zajmują administracja i Dyrekcja, magazyny biblioteczne 174,11 m<sup>2</sup>, czytelnia 167,69 m<sup>2</sup>. Instytut dysponuje 18 salami do prowadzenia zajęć, w tym jedną dużą salą wykładową dla 110 osób, jedną salą dla 42 osób i jedną mieszczącą 30 osób. Pozostałe sale seminaryjne i ćwiczeniowe są przeznaczone dla od 10 do maksimum 28 osób. W 3 największych salach

dydaktycznych zamontowane są na stałe rzutniki, ponadto Instytut dysponuje 8 rzutnikami przenośnymi, odtwarzaczami płyt kompaktowych, telewizorami, magnetowidami oraz skanerami. Część wykładów dla I roku jest prowadzona w Auli Biblioteki UW. Liczba i pojemność sal w zupełności wystarczają do prawidłowej realizacji celów kształcenia i programu studiów. Podobnie, infrastruktura umożliwia prowadzenie badań przez studentów w dyscyplinach, do których odnoszą się efekty kształcenia. Instytut posiada laboratorium fonologiczne, które służy do prowadzenia badań empirycznych w zakresie fonetyki i fonologii. Jego wyposażenie, tj. sprzęt i oprogramowanie, umożliwia dokonywanie wysokiej jakości nagrań audio oraz ich analizę akustyczną. Laboratorium umożliwia studentom prowadzenie badań empirycznych z wykorzystaniem odpowiedniej klasy sprzętu nagrywającego, dyktafonów cyfrowych, mikrofonów. Studenci korzystają również z komputera, na którym zainstalowane są programy do obróbki akustycznej i dokonywania zaawansowanych analiz, Sound Forge oraz Praat umożliwiających dokładne badania mowy i tonacji, w tym na poziomie spektrogramów i cochleagramów. Posiadany sprzęt umożliwia wykorzystanie różnego rodzaju materiałów dydaktycznych, trudno dostępnych i mniej powszechnych, takich jak narzędzia lingwistyki korpusowej, oprogramowanie do odczytu manuskryptów z wykorzystaniem technologii promieniowania UV, oprogramowanie do analizy fonetycznej Praat, czy też programu do analizy statystycznej SPSS.

Do e-learningu wykorzystywana jest platforma Moodle. Do komunikacji ze studentami i przekazywania im materiałów dydaktycznych wykorzystywana jest również platforma USOS. W całym budynku jest dostęp do Internetu. Studenci o stopniu niepełnosprawności nie pozwalającym fizycznie uczestniczyć w zajęciach w IA mogą w nich brać udział poprzez aplikację Skype.

Jedna z sal została przeznaczona na cele rekreacyjno-socjalne dla studentów. Sale dydaktyczne Instytutu są również wykorzystywane przez studentów do celów samokształceniowych.

Ze względu na obecność studentów niepełnosprawnych, w budynku zamontowano specjalne platformy przy schodach dla osób poruszających się na wózkach oraz dokonano modernizacji toalet. Budynek jest ponadto wyposażony w windy i podjazdy.

Według studentów wizytowanego kierunku, infrastruktura będąca wykorzystywaną do kształcenia w ramach filologii angielskiej w pełni odpowiada ich potrzebom oraz umożliwia osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Przedstawiciele wszystkich środowisk wizytowanego Instytutu wyrazili wspólne zdanie, iż realizacja zajęć w budynku przy ul. Hożej 69 jest znaczącą zaletą wizytowanego kierunku oraz wypowiedzieli się z niezadowolaniem w związku z planowanym przeniesieniem siedziby kierunku uznając tę koncepcję za niewłaściwą.

## 7.2.

Zasoby biblioteczne IA są wystarczające do prowadzenia procesu dydaktycznego oraz działalności naukowej. Biblioteka posiada 69672 vol. książek, 24 tytułów czasopism (w tym 12 wiodących czasopism prenumerowanych na bieżąco), 2375 egz. w formacie elektronicznym PDF (baza pełnotekstowa prac mgr), ok. 90 000 zdigitalizowanych stron dokumentów z wersji papierowych, wykonanych na zamówienie kadry naukowej (w ramach dozwolonego użytku), 11625 opisów zawartości czasopism. Studenci mają dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotów. Oprócz zbiorów dostępnych fizycznie w bibliotece, zapewniony jest też dostęp do e-zbiorów na stronie BUW z komputerów BIA i przez EDUROAM równoznaczny z dostępem do wszystkich baz pełnotekstowych książek i czasopism oraz baz danych zakupionych przez BUW i MNiSW dla Uniwersytetu Warszawskiego.

Biblioteka składa się z: działu gromadzenia i opracowania zbiorów, informatorium, czytelnia, wypożyczalni, czytelnia-wypożyczalni księgozbioru Pracowni Ośrodka Studiów

Brytyjskich oraz Księgozbioru Dydaktycznego, który dopełnia realizację zapisów zawartych w sylabusach Instytutu Anglistyki UW, m.in. poprzez udostępnianie nowoczesnych środków audio-wizualnych do zajęć dydaktycznych. Całość zbiorów skatalogowana jest w systemie komputerowym MAK i dostępna zarówno w sieci, jak i w Internecie. Wszystkie opisy posiadanych czasopism oraz ok. 70 % zasobu książek znajdują się w katalogu BUW i NUKAT. Wypożyczalnia udostępnia książki bezrewersowo w systemie VIRTUA, umożliwiającym zdalne przedłużanie zwrotu i kontrolę stanu konta bibliotecznego, rezerwację książek oraz uzyskanie e-obiegówki. Zbiory są na bieżąco wzbogacane zgodnie z dezyderatami pracowników, co zostało potwierdzone na spotkaniu z kadrami. Podczas wizytacji potwierdzono bogate zasoby biblioteczne, w tym specjalistyczne, zawierające aktualne pozycje piśmiennictwa światowego, umożliwiające prowadzenie badań na wysokim poziomie.

Studenci i pracownicy mają możliwość korzystania z niezwykle cennych baz danych, w tym z rozszerzonej profesjonalnej wersji Oxford English Dictionary on-line.

Komputery i Internet dostępne są dla studentów Instytutu Anglistyki UW na terenie BIA przez cały tydzień.

W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych inne biblioteki uczelniane w Polsce mogą zamawiać książki przez Internet, korzystając z adresu [wmb.angli@uw.edu.pl](mailto:wmb.angli@uw.edu.pl). Studenci i pracownicy naukowcy Instytutu Anglistyki mogą zamawiać ([wmb.angli@uw.edu.pl](mailto:wmb.angli@uw.edu.pl)) nieodpłatnie książki z bibliotek na terenie Polski oraz korzystać bez ograniczeń z rewersów międzybibliotecznych BIA upoważniających do wypożyczeń z bibliotek znajdujących się w Warszawie; zamówienia z zagranicznych bibliotek realizowane są przez BUW.

Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA poinformowali, iż w Bibliotece mogą znaleźć wszelkie niezbędne materiały literackie wymagane w procesie kształcenia oraz czasopisma kierunkowe, a także znaczną ilość pozycji międzynarodowych. Wymaganą literaturę oraz inne materiały wymagane podczas zajęć, studenci otrzymują ponadto od prowadzących zajęcia w formie elektronicznej. Czytelnia pozostaje dostępna dla studentów studiów przez większość tygodnia w godzinach 9:00 – 18:00, w piątek do godziny 15:40, natomiast w soboty godziny otwarcia ulegają dostosowaniu do harmonogramu zajęć studentów studiów niestacjonarnych. W niedzielę Biblioteka pozostaje nieczynna. Studenci mogą uzyskać dostęp do spisu księgozbioru oraz zamówić książki w celu sprawnego odbioru, drogą internetową. W Bibliotece funkcjonuje tzw. „szafa bookcrossingowa”, w której studenci mogą wzajemnie wymieniać się książkami – w procesie tym uczestniczą również księgarnie zewnętrzne. Dostęp do wszelkich materiałów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych studenci ocenili w sposób wysoce pozytywny.

ZO PKA nie stwierdził występowania barier w dostępie, studentów niepełnosprawnych do zasobów bibliotecznych.

### 7.3.

Budynek przy ul. Hożej jest lokalizacją tymczasową, z prawem użytkowania pomieszczeń do czasu przekazania Instytutowi Anglistyki pomieszczeń docelowych w budynku dydaktycznym Wydziału Neofilologii przy ul. Dobrej 55, a pomieszczeń bibliotecznych – do momentu rozpoczęcia remontu tzw. „starej części” budynku. Poprawa estetyki, funkcjonalności i wyposażenia sal dydaktycznych odbywa się zatem w ograniczonym zakresie.

Jednostka nie prowadzi systemowych badań oceny infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego i zasobów edukacyjnych przez studentów argumentując to faktem, iż w razie powstania problemów infrastrukturalnych są one zgłaszane przez studentów za pośrednictwem prowadzących, lub przez samych prowadzących. Charakter studiów w ramach wizytowanego kierunku oraz jego stosunkowo niewielkie wymagania infrastrukturalne pozwalają ocenić tego rodzaju podejście jako wystarczające. Wartym uwagi jest fakt, iż władze Instytutu Anglistyki podejmując wszelkie działania o charakterze

rozwojowym, prowadzą doraźne konsultacje ze studentami i poszukują wspólnych, kompromisowych rozwiązań.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Infrastruktura związana z procesem dydaktycznym reprezentuje zadowalający poziom. Poziom infrastruktury związanej z prowadzeniem badań naukowych należy natomiast ocenić jako wysoki. Instytut posiada nowoczesny sprzęt laboratoryjny dla badań eksperymentalnych w zakresie fonetyki i fonologii. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa umożliwia osiągnięcie przez studentów, w tym studentów niepełnosprawnych, zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych.

Jednostka zapewnia studentom możliwość korzystania z aktualnych zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym o zasięgu międzynarodowym, jak również innych zasobów edukacyjnych właściwych dla ocenianego kierunku – w tym w szczególności do literatury określonej w kartach przedmiotów.

Jednostka w stopniu wystarczającym umożliwia studentom udział w procesach związanych z rozwojem i doskonaleniem infrastruktury.

### **Dobre praktyki**

- zapewnienie wielu miejsc umożliwiających indywidualną pracę studentów oraz stwarzających możliwość odpoczynku i integracji studentów oraz pracowników poza godzinami obowiązkowych zajęć
- kąciki kawowe.

### **Zalecenia**

- brak

## **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia**

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

8.1.

Na podstawie Raportu Samooceny oraz informacji uzyskanych podczas wizytacji, w tym podczas spotkania ze studentami, można z całą pewnością stwierdzić, że opieka i wsparcie oraz motywowanie studentów do osiągnięcia efektów kształcenia są w wizytowanej Jednostce realizowane dobrze. Według studentów obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA, prowadzący zajęcia w ramach wizytowanego kierunku oferują pełny, będący przedmiotem zapotrzebowania studentów, zakres działań mających na celu wspieranie ich w procesie kształcenia. Nauczyciele akademicy służą pomocą zarówno w ramach tradycyjnych konsultacji, kontaktu drogą mailową, jak i podczas osobno ustalonych spotkań. Indywidualny charakter studiów powoduje, iż koniecznym jest, aby prowadzący stosowali formy wsparcia adekwatne do zróżnicowanych potrzeb studentów wybierających rozmaite ścieżki kształcenia –

wymóg ten, z perspektywy studentów, prowadzący realizują w pełni. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na wsparcie ze strony Biura Osób Niepełnosprawnych. Wśród elementów wsparcia studentów niepełnosprawnych, pracownicy sekretariatu ds. studenckich wskazywali przede wszystkim dostosowanie harmonogramu zajęć w taki sposób, aby dostosować lokalizację zajęć do potrzeb osób niepełnosprawnych – zarówno poprzez umieszczenie na niższych kondygnacjach, jak i poprzez możliwie lokowanie zajęć w możliwie nieodległych salach. Według pracowników sekretariatu ds. studenckich, w ramach wizytowanego kierunku pojawiają się niejednokrotnie sytuacje, kiedy Biuro Osób Niepełnosprawnych zwraca się do Instytutu Anglistyki w sposób formalny prosząc o rozpoczęcie działań mających na celu wspieranie tego rodzaju studentów w konkretnych przypadkach, co zawsze odnosi pozytywny skutek. Najczęstszą formą wsparcia osób niepełnosprawnych pozostają jednak ustalenia z prowadzącymi i wsparcie, które prowadzący kierują do nich w zależności od indywidualnych uwarunkowań. Szczególnym przypadkiem wsparcia w rozwoju naukowym pozostaje sytuacja studentki, która pod opieką Dyrektora Instytutu Anglistyki uczestniczy w zajęciach za pośrednictwem komunikatora Skype. Warty uwagi są działania Instytutowego Koordynatora ds. Promocji, który jednocześnie prowadzi działania związane z uatrakcyjnieniem studentów jako przyszłych uczestników rynku pracy. Działania te są również niewątpliwie wyróżniające, jako motywujące do osiągania wysokich wyników w nauce i aktywnego rozwoju. Wśród podejmowanych inicjatyw na wyróżnienie zasługują konkurs „Rising Stars” oraz publikacja tłumaczenia wybranych baśni Oscara Wilde’a. W ramach organizowanego co roku konkursu „Rising Stars” pracownicy Instytutu Anglistyki nominują studentów wyróżniających się poziomem etyki pracy, wiedzy, umiejętności i potencjału. W ubiegłym roku nominacje uzyskały 44 osoby, co stanowi poniżej 10% ogółu studentów. Publikacja zawierająca przełożone na język polski wybrane baśnie Oscara Wilde’a, autorstwa grupy Book to World składającej się ze studentów wizytowanego kierunku została wydana nakładem 400 egzemplarzy opisanych informacją, iż jest to ich dzieło tworzone pod opieką Koordynatora ds. Promocji. Projekt przekładu ma charakter rozwojowy, a docelowo mają do niego zostać włączane większe ilości studentów w celu przekładania większej liczby dzieł. Godnym uwagi jest fakt, iż dochód ze sprzedaży, choć symboliczny, otrzymują autorzy tłumaczeń. Tego rodzaju działania są skutecznym narzędziem motywującym do wszechstronnego rozwoju, a promowana informacja o wygranej w konkursie, lub udziale w wykonywaniu przekładu jest niewątpliwie korzystna dla pozycji studentów na rynku pracy, a także budowania doświadczenia zawodowego. Przedstawiciele Instytutu Anglistyki poinformowali, iż działania Biura Karier UW mają charakter marginalny wobec studentów wizytowanego kierunku, co znalazło potwierdzenie w opinii studentów. Opieka i wsparcie studentów ma w wizytowanej Jednostce charakter wewnątrzinstytutowy, co sprzyja diagnozowaniu występujących potrzeb oraz odpowiedniej znajomości środowiska. Pracownicy dydaktyczni oraz pozostali będący członkami systemu opieki nad studentami, nawiązują bowiem z nimi codzienne kontakty, współpracują na różnych płaszczyznach oraz są w stanie najlepiej rozumieć specyfikę potrzeb wynikających z charakterystyki kierunku. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA ocenili wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy jako stosunkowo niewielkie, jednak w pełni wystarczające. Według studentów, rynek pracy dla absolwentów filologii angielskiej jest – w ujęciu specjalistycznym – dość wąski, jednak bez trudu mogą oni znajdować zatrudnienie niemal w każdej branży, co traktują jako mocną stronę studiowanego kierunku. Charakterystyczną cechą kierunku jest fakt, iż filologia angielska dysponuje silnie rozbudowanym, wewnątrz-kierunkowym samorządem studenckim, liczącym 6 aktywnych członków. Specyfika działań tego rodzaju Samorządu, - zorientowana na rozwiązywanie problemów właściwych dla kierunku nie wymaga od Jednostki specjalnego wsparcia działalności samorządowej. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego poinformowali, iż kreowaniem działalności kulturalno-rozrywkowej zajmuje się Samorząd na szczeblu



wydziałowym, który otrzymuje w tym zakresie pełne wsparcie. Samorządowcy działający w ramach wizytowanego kierunku w sposób pozytywny odnosili się do relacji z Władzami Instytutu Anglistyki, popierając tą opinię przykładami prowadzenia dialogu w rozmaitych sytuacjach – zwłaszcza w kontekście wypracowania ankiety oceny pracowników dydaktycznych. W Jednostce funkcjonują koła naukowe: „Ciało i Etyka” o charakterze filozoficznym, „The Flying School of Linguistics Applied” prowadzące i dyskutujące nad badaniami o charakterze filologicznym, „The Cheerful Hamlets” prowadzące działalność teatralną, oraz „Book to World” zajmujące się przekładem literackim. Przedstawiciele kół naukowych podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA poinformowali, iż ich działalność ma charakter samodzielny oraz autonomiczny, choć z ich perspektywy występuje potrzeba zwiększonego wsparcia ze strony Jednostki – głównie w kontekście pomocy w pozyskiwaniu środków oraz obsługi administracyjnej. Zdaniem przedstawicieli kół naukowych, ich opiekunowie pełnią jedynie nadzór formalny, wykazując niskie zaangażowanie w rzeczywistą opiekę nad kołami. Przedstawiciele kół poinformowali jednak, iż z uwagi na długoletnie istnienie kół, wielu z prowadzących jest z nimi związanych jako byli członkowie – chętnie angażują się oni w inicjatywy kół oraz udzielają niezbędnego wsparcia merytorycznego. Niedobór wsparcia ze strony Jednostki koła naukowe zauważają natomiast w sprawach finansowych i administracyjnych. Obecnie, koła naukowe utrzymują się z niewielkiego, ustalonego budżetu rocznego, będącego przyznawanym za rok ubiegły (Jednostka zwraca koszty poniesione przez studentów w poprzednim roku działalności), co według nich powinno zostać zastąpione budżetem przyznawanym centralnie, z którego mogliby finansować działalność bez konieczności inwestowania własnych środków. Godnym uwagi jest, iż podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA przedstawiciele kół naukowych podkreślali, iż oczekują wsparcia merytorycznego w pozyskiwaniu środków, nie zaś zwiększenia finansowania na poziomie Jednostki. Zdaniem studentów, występują znaczne trudności formalne w pozyskiwaniu dodatkowych środków na szczeblu ogólnouczelnianym, co wynika ze znacznej ilości procedur, przez które muszą przejść wnioski o ponadprogramowe finansowanie. Innego rodzaju problemem natury finansowej jest fakt, iż część z funkcjonujących kół ma charakter studencko-doktorancki, przy czym ich inicjatywy mogą korzystać wyłącznie z jednej puli środków: studenckiej, lub doktoranckiej. Obecni podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA przedstawiciele kół wyrazili opinię, iż jest to sytuacja nieestosowna, ponieważ działalność kierują do obu środowisk. Zespół Oceniający PKA z przedstawicielami kół naukowych ocenia że potrzebne jest wzmocnienie wsparcia kół naukowych, zaoferowania im szkoleń z umiejętności pozyskiwania środków oraz organizacyjno-administracyjnych, a także przeanalizowania systemu finansowania pod kątem zbyt złożonych procedur oraz ograniczeń finansowania dla kół, które współtworzą studenci i doktoranci. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA studenci z dużym niezadowoleniem wypowiadali się na temat podejścia pracowników administracyjnych do studentów. Według studentów, pracownicy sekretariatu ds. studenckich odnoszą się do nich w sposób niegrzeczny, często zwyczajnie wyprasząc ich z sekretariatu. Obecni na spotkaniu studenci podali przykłady sytuacji, w których przychodząc z prośbą o pomoc (szczególnie w sprawach związanych z niemożnością ukończenia kierunku studiów, ze względu na brak dostępności kursów na ostatnim semestrze studiów) spotykali się z wypowiedziami pracowników informującymi o braku możliwości uzyskania wsparcia oraz konieczności samodzielnego rozwiązania problemów przez studentów. Obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA jednomyślnie wyrazili opinię, iż sekretariat ds. studenckich nie jest miejscem, w którym w sposób sprawny mogą załatwić swoje sprawy. Według studentów, sprawy są ostatecznie rozwiązywane, jednak wymaga to wielokrotnych wizyt oraz, jak określili to studenci, zależy od aktualnego nastroju pracownika sekretariatu. Wartym zaznaczenia jest fakt, iż studenci podawali w czasie trwania spotkania z Zespołem Oceniającym PKA różne

przykłady spraw, w których złożyli wnioski, na których rozpatrzenie oczekują długotrwale – budzi to szczególne zastrzeżenia w kontekście spraw związanych z możliwością terminowego ukończenia studiów.

## 8.2.

Konstrukcja program studiów o profilu ogólnoakademickim w Instytucie Anglistyki sprzyja niemal automatycznemu włączeniu studentów w prace badawcze. Dodatkową motywacją jest możliwość publikacji w studenckim czasopiśmie FOLIO. W ocenie ZO PKA Jednostka zapewnia pełny dostęp do informacji o wszelkich oferowanych formach systemu opieki i wsparcia. Jednostka nie prowadzi badań oceny studenckiej systemu opieki i wsparcia. Jednostka nie prowadzi badań oceny poziomu obsługi administracyjnej oraz jakości kadry wspierającej proces kształcenia. Rozwój systemu opieki i wsparcia znajduje odzwierciedlenie między innymi w zorganizowaniu grupy tworzącej przekłady oraz w planach związanych z poszerzaniem jej działalności. Do wiadomości ZO PKA nie przedstawiono przykładów rozwoju poziomu obsługi administracyjnej oraz kadry wspierającej proces kształcenia.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Opiekę i indywidualne wsparcie studentów, szczególnie na płaszczyźnie związanej z efektywnym osiąganiem zakładanych efektów kształcenia oraz w ramach pozyskiwania umiejętności badawczych w sposób aktywny realizują prowadzący zajęcia na wizytowanymi kierunkami. Wsparcie to obejmuje również studentów niepełnosprawnych, którym Jednostka stwarza warunki do pełnego włączenia się w proces kształcenia. Podkreślić ponadto należy, że Jednostka stosuje unikatowe, skuteczne metody motywacji studentów do rozwoju oraz wsparcia w budowaniu wyższej pozycji na rynku pracy.

Wśród słabszych stron Jednostki należy odnotować fakt, iż Jednostka nie realizuje działań wspierających studentów w kontaktach z rynkiem pracy.

Podobną ambiwalencję dostrzec można na podstawie opinii studentów w przypadku relacji z ciałami studenckimi: z jednej strony Jednostka wspiera działalność samorządu studenckiego w zakresie odpowiadającym jego zapotrzebowaniu, z drugiej natomiast nie udziela wystarczającego wsparcia studenckim kołom naukowym. Za słabą stroną należy uznać również obsługę administracyjną procesu kształcenia, która zdaniem studentów, realizowana w sposób minimalistyczny i bez zrozumienia fundamentalnych potrzeb studentów. Opinię tę podzieliły w pewnym stopniu władze Jednostki.

### **Dobre praktyki**

– Organizacja konkursów, w których prowadzący wskazują wyróżniających się studentów, a także podejmowanie działań publikacyjnych, w których studenci prezentują swoje umiejętności są niewątpliwie skutecznym oraz mobilizującym mechanizmem motywacji oraz budowania ich pozycji na rynku pracy.

### **Zalecenia**

– Należy zweryfikować opinię studentów na temat pracy sekretariatu ds. studenckich oraz podjąć wszelkie niezbędne działania mające na celu poprawę jakości obsługi administracyjnej, w szczególności w kontekście poprawy sprawności rozpatrywania wniosków, a także podejścia pracowników sekretariatu do studentów.

– Należy zbadać potrzeby kół naukowych w zakresie wymaganego wsparcia oraz wdrożyć na ich podstawie działania wspierające. Wśród elementów wymagających szczególnej uwagi z pewnością należy wskazać potrzebę wsparcia merytorycznego w ramach pozyskiwania środków na szczeblu ogólnouczelnianym oraz od partnerów zewnętrznych, a także

zaoferowanie wsparcia i przeszkolenie w zakresie spraw administracyjnych związanych z funkcjonowaniem studenckich kół naukowych.

– Należy wzmocnić system wsparcia dla działalności kół naukowych, uwzględniając możliwość wystąpienia kół studencko-doktoranckich, prowadzących wspólną działalność skierowaną do obu środowisk.

#### **8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny**

Poprzednia ocena jakości kształcenia na kierunku *filologia angielska* została przeprowadzona w 2011 roku i zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej. Zarówno w Uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jaki i w Raporcie z wizytacji nie zostały sformułowane zalecenia.